Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

[К]ПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

[Ма]най 1921 оной [...]рин 21-hээ гараха | № 161 (13875) | 1972 оной июлиин 11, вторник | Сэн 2 мүнгэн

ТҮСЭБТЭ ЮҺЭДЭХИ

ЭРШЭ · ШАНАР · ДЭЛИСЭ

ТУНГА НОГООНОЙ ШЭМЭТЭЙДЭ

[...]ан-Шулуутайн энгэр тээ[...]hан хобоотонги харгы[...]үгсэн ябахадамнай hөөг [...]аар хушагданхай жал[...]анда түбхинэhэн Бага[...] hаалиин гүүртэ тэбхын [...]на. Улам саашаа сэсэг [...]р бүрхөөгдэhэн сабша[...]агүй нэмжыжэ, посхоо[...]ахаар атарлан бэлшэhэн [...] halхи hүрин жалгын [...]эдэ үгсэнэ.

[...] зулгы дулаан сагта [...]ал адуулхада hайн даа. [...] хадалиг газарта хододоо [...] halхитай, hoно. батага[...] хомор, гүүртын үнеэд [...]огоондонь садатаhaa бэл[...] юм.

[...]гүүртэдэ hаалишад. мал[...] байха хэдэн гэр шэнээр [...]нхай, газаа тойронхинь [...]нягтаар сэбэрлэгдэнхэй [...] hэн. Шэнэ гэрнүүдэй нэ[...]онь малшадай сүлөө са[...]хюунаар үнгэргэхэ улаан [...]үхеэрэгдэнхэй юм. Тэн[...]оё hайхан зураг, плака[...]оциалис мүрысөөнэй гу[...]бahaн уялгануудынь үл[...] Гадна ариг сэбэрэй бюл[...]ханадань хадаатай бай[...]атагүй харахат. Тиимэ[...]алишад ажалай hүүлээр [...] үдэрэйнгөө дүнгүүдые [...] зүбшэн хэлсэдэг, га[...]журналнуудые hонирхон [...]аг заншалтай юм.

[...]сагдагша гүүртын hаали[...] хэhэн ажалай дүн үдэр [...]hайжарна. Жэшээлбэл, тус коллектив hү hааха. гүрэндэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 20 үдэрөөр уридшалан дүүргэжэ, 200 шахуу центнер hү үлүүлэн тушааhан намтартай.

Мүнөө Бага-Наринай гүүртын малшад зунай сагта ехэ hү haaxaар үүсхэл гаргаhан хүршэ Оёорой hаалишадай уряае hайшаан дэмжэжэ, сагаан эдеэ бүри ехээр дэлгэрүүлхээр шармайна. Энэ мүрысөөндэ түрүү hаалишад Дарья Намсараева, Мария Савинова, комсомол басаган Нина Ганжурова гэгшэд хараалагдаhан даабаряа сүм дүүргэжэ онсо шалгарна.

Мал адуулагшадынь үнеэдээ бэлшээхэдээ бэлшээрисэ hэлгэжэ манадаг юм. Һүниин сагта үхэршэдынь малаа ойро тойроноо бэлшээгээд, үдэрынь майла ташалангаар адуулдаг юм. Тэрэшэлэн тус гүүртын малшад hаамхай үнеэдтээ талха таряанай зүйл эhээжэ эдюулнэ. Мүнөө эндэхид үнеэдээ сүүдхэдэ хоёр дахин hаана.

Хэрбээ үбэлэй hарануудта гүүртээрээ бүхыдөө 800 килограмм hү haaдаг haa, эдэ үдэрнүүдтэ 1400—1500 килограммда хүргэнэ.

Гэбэшье энэ гүүртэдэ зарим тэды усадхагдаагүй дутагдалнууд үшөөл ушарhаар.

— Фермэдэмнай мүнөө хүрэтэр hү хадагалха, тушаан абаха hайн гэр үгы байhаар. Бидэ haaгдahaн hүсэ автомашинын ерэтэр голой эрьедэ түхеэрэгдэhэн муухан hарабша доро байлганабди. Бүхыдөө бии байhан 30 бидоноймнай 15-ниинь хабхаг, таглаадаhашьегүй юм. Энээнhээ болоно haahaн hүмнай тооhо шоройдо дарагдажа, муухай болоно, шанараа доошолуулна. Гашалангирыншье дээшэлдэг байна. Гадна зооветеринарна мэргэжэлтэд манай ниишэ хоморой болонхой. Гүүртыемнай даагша Н. Г. Ощепков үсөөн харагдадаг болонхой,— гээд, тус гүүртын тоо бүридхэгшэ А. Г. Бутакова гомдолтойгоор мэдүүлнэ.

Саашадаа Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд эдэ бүхы дутагдалнуудаа дары усадхажа, hаалишадайнгаа хүсэл эрмэлзэлые дэмжэлсэхэ аабза гэжэ найдан бусаа hэмди.

В. БАШАРОВ.

Зэдын аймаг.

Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо Аксинья Власовна Ковалева hаалишанаар ажалладаг юм. Тэрэ ажалай дээгүүр дүн туйладаг. Зунай бэлшээриин үедэ тэрэ үндэр hаам туйлаха гэhэн мүрысөөндэ оролсоод, hү hааммаа үдэрhөө үдэртэ дээшэлүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: hаалишан А. В. Ковалева.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ТҮРҮҮШЫН ЦЕНТНЕРНҮҮД

Байгша ондо мал шахан таргалуулха Хориин совхоз гүрэндэ 186 центнер нooho худалдаха түсэбтэй юм. Тиин энэ даабаряа бэелүүлхын түлөө совхозой хонишод бүри эртүүр нooho хайшалалгынтаа пункт сэбэрлэжэ заhабарилhан, шухала хэрэгтэй запасной частьнуудаар хангажа, ажалайнь график зохёоhон байна. Тиихэдэ ажаллаха хүнүүдыень томилhон бэлэй.

Эдэ үдэрнүүдтэ тус ажахы түрүүшын 35 центнер нooho гүрэндэ эльгээгээд, удаадахидаа тушаагдаха нооhoёо тухагүй ябталан даража байна.

Хайшалалгын пунктда 32 электромашинка hаадгүй хүдэлнэ. Дүршэлтэй хонишод Цыбен Дымбрылова, Даши Мижитов гэгшэдэй харууhалдаг отарануудай хонид хайшалагдажа дүүрэө. Абтаhан нооhонойнь шанар hайн. Жэшээнь, Ц. Дымбрыловэй отарын хонин бүриhөө 3400 грамм нoohoн абтаа. Энэнь хараалагдаhан түсэбhөө 200 граммаар үлүү. Мүн Д. Мижитов хонин бүриhөө нooho хайшалха даабаряа амжалтатай дүүргэбэ.

Тэдэнэй удаа Дугарма Нимаевагай харууhалдаг отара хайшалагдаhан байна. Бүхы электромашинканууд жэгдэхэнээр таршаганалдажа, уданшьегүй 30 гаран хонин нэгэ мүhэн нoohoёо хайшалагдаба.

Гэбэшье, хайшалагшадай дунда аха дүүнэр Баир, Цырен Бадмаевууд, Зоя Цынгуева, Баир Самбуев гэгшэд илангаяа онсо шалгарна. Тэдэ үдэрэй туршада бусадhaa олон хони хайшалхадаа шэмхэшье нooho үлөөдэггүй, хонидой арhые шулгалдаггүй байна.

— Һаяын үдэрнүүдтэ эрхим хонишод Бато-Далай Гончиков, Карп Танганов, Александр Красиков гэгшэдэй эхэ хониной отаранууд графигай ёhoop удаа дараагаар хайшалагдаха. Эдэ жэл бүхэндэ нooho абаха түсэбөө үлүүлдэг отаранууд юм. Мүнөөшье хонидойнь нoohoн hайса хөөрэнхэй. Эрхим дүнгүүд туйлагдаха байха,— гээд, 3-дахи отделениин хонин ажалай бригадир Цырен-Ханда Ринчинова хөөрэнэ.

Хайшалалгын пунктда үдын хоолой эмхидхэгдэhэн тула хүн бүхэн hаатангүй, жэншэдгүй hайн ажаллана. Тиигээдшье механик-наладчик Д-Б. Дугаров машинкануудай бүхы детальнуудые зүбөөр тааруулжа тухагүй ябасагаана. Машинкануудынь эбдэрэнгүй hаадгүйгөөр хүдэлнэ.

— Һүүлэй үдэр хура бороо ехээр орожо, бага зэргэ haaтуулба. Тиигэбэшье hаань, 15 хоногhoo удааруулангүй энэ шухала ажалаа дүүргэхэ хүсэлэнтэйбди,—гээд пунктые даагша Д. Дамбаев мэдүүлнэ.

Нooho хайшалалгаяа хаhа сагтань эршэмтэйгээр эхилhэн энэ совхозой хайшалагшад hайн шанартай нooho тушаажа, түсэбөө ehала үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ найдамаар бэлэй.

В ЛАЙДАПОВ.

ХОРИҺОО МЭДЭЭСЭНЭ

Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой токарь, Улаан-Үдын городской районно Соведэй депутат Галина Шевалева. СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн мүрысөөндэ оролсоод, хахад жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь 15 хоног урид дүүргэээ. Мүнөө июль hарада депутат мүн лэ hайнаар хүдэлжэ ябаhaap.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. Шевалева ажалдаа.

Д. БАЛДАНОВАГАЙ фото.

ЭМХИТЭЙГЭЭР АЖАЛЛАНА

Хүрбын совхозой хүдэлмэришэд хони хайшалалгада hайнаар бэлдээд, энэ хүдэлмэриие хаhа сагтань эмхитэйгээр эхилhэн байна. Совхозой түб Тээгдэ тосхондо хони хайшалалгын томодхогдоhон пункт эмхидхэгдэнхэй. Тэндэнь электрын элшэ хүсөөр 60 хайша нэгэ доро хүдэлгэгдэнэ. Ажахын бүхы хонин hүрэг эндэ хайшалагдахаар хараалагданхай.

Совхозой олонхи хайшалагшад хонидоо оренбургска арга хэрэглэн хайшална. Ч-Д. Доржиев, Д. Дармаев болон бусад дүршэл ехэтэй хайшашад байhанаа түрүүшын үдэрhөө элирүүлжэ, сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Тэдэнэр үдэр бүри 30—40 хони «нэхыhээнь» hалгаадаг байха юм.

Хонидой нooho хайшалалга түлэг дундаа ябажа байна.

Ц.-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА, хүдөө бэшэгшэ.

ХОНИШОД ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛНЭ

[...]ниной нooho хайшалалгые [...]дохи эгээн халуун хаhам[...] гэжэ хонишод дэмы хэл[...]гүй ёhотой. Юуб гэхэдэ, [...] үедэ түхэреэн жэлэй тур[...] жэншэдгүй оролдожо оло[...] сэбэр олзоёо суглуулна [...]у. Тээмэндэ болоhон хони[...]ой хамтын суглаан дээрэ [...] түрүү хонишод нooho [...]шалалгаяа саг болзортонь [...]агайрууланггүй хайшалха [...] асуудал табяа hэн. Энэнь [...] ehала зүйтэй бэлэй. Юуб [...]дэ, байгша ондо манай кол[...] бүхыдөө 30 мянган хони [...]алха түсэбтэй юм. Тиин [...] бүхы хонидоо hайн шанар[...]аар, түргэн болзорто хай[...]хын тула мэргэжэлтэд бо[...] ажахымнай хүтэлбэрилэг[...] горитойхон бэлэдхэл хэhэн [...]. Тиигэжэ нooho хайша[...]ын пункт бүхэндэ улаан [...], хамтын байра, столово [...]дхээ юм.

[...]үүлэй мэдээгээр, колхоз гү[...]дэ түрүүшын 460 центнер [...] худалдаба. Мүнөө бүхы[...] 22 мянган хонин гэхэ гү, [...] 34 отара хайшалагдаад, [...]аан алта» хуряалга түлэг [...]жэлhээр. Түрүү хонишод [...]жаб Манибадаров, Георгий [...]онов, Гарма Цыдыпов гэг[...]эй даадаг отарануудта [...]ладаг хонишод нooho хай[...]а гүрэндэ худалдаха тү[...] сүм дүүргэжэ шадаа.

[Г]адна хони хайшалалгын [...]тда ажалладаг дүршэлтэй [...]шод Дарья Андреева, Да[...]ма Цыбенова гэгшэд үдэртэ [...]—56 хони хайшалжа онсо [...]гарна. Иигээд лэ колхозой[...]ай хонишод хэдэн хоногhoo [...]аан алта» хуряалгаяа сүм [...]гэхэ дүтэлэнхэй.

И. ИВАНОВ,

[Х]ухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой парткомой секретарь.

Манай республикын залуушуул хото городуудые, hуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо барилгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. 834-дэхи мостопоездын шулуушадай комсомол-залуушуулай бригада хүүргэ бариха конструкцинуудые бүтээн гараха заводой баригдажа эхилhэн сагhaa эндэ хүдэлнэ.

Тус бригада халаанайнгаа даабарие 130 процент хүрэтэр дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарhaa): Геннадий Букин, Владимир Бобров, Василий Ильюков, Алексей Маковеев, Василий Вершинин, Николай Лукомский.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАГАЙ фото.

ПРАГАДА УЛАСХООРОНДЫН ТЕОРЕТИЧЕСКЭ КОНФЕРЕНЦИ БОЛОБО

СССР-эй байгуулагдаhаар табин жэлэй ойдо зорюулагдаhан уласхоорондын конференци Прагада июлиин 5—7-до болобо. Тэрэниие «Эб найрамдалай ба социализмын асуудалнууд» гэжэ журнал, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Марксизм-ленинизмын институт эмхидхэhэн байна. 47 коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэд конференцидэ хабаадаа. «Совет Социалис Республикануудай Союзай байгуулагдаhанай ба хүгжэhэнэй уласхоорондын удха шанар» гэhэн элидхэл КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр Б. Н. Пономарев конференци дээрэ хэhэн байна.

Национальна асуудал шиидхэлгэдэ, социализм байгуулгада СССР-эй дүй дүршэлэй бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удха шанарые, социальна ба национальна дарлалтада эсэргүүсэн, эб найрамдалай, демократиин, национальна бэеэ даанхай байдалай ба социализмын хэрэгэй түлөө дэлхэйн сүлөөрэлгын тэмсэлдэ Соведүүдэй ороной, КПСС-эй оруулhан туhа нэмэриие конференцидэ хабаадагшад үгэ хэлэхэдээ онсолон тэмдэглээ. СССР-эй байгуулагдаhаар табин жэлэй ойтой дашарамдуулан, оронуудтаа абтажа байhан хэмжээ ябуулганууд тухай олон хүн хэлээ.

Конференци hанамжануудаа hайса мэдэлсэлгын оршон байдалда үнгэрhэн байна.

(ТАСС).

СОВЕТ-СИРИИН ХЭЛСЭЭН ДҮҮРЭБЭ

Арабуудай социалис дэбжэлтын партиин генеральна секретарь. Сириин Арабуудай Республикын Президент Хафез Асад түрүүтэй Сириин Арабуудай Республикын партийно-правительственна делегацитай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленкын хэhэн хэлсээнүүд Кремль соо июлиин 7-до дүүрээ.

Советскэ Союзай ба Сириин Арабуудай Республикын хоорондохи, Советскэ Союзай Коммунис партиин ба Арабуудай социалис дэбжэлтын партиин хоорондохи хани харилсаае саашадань хүгжөөхэ асуудалнууд, тэрэшэлэн уласхоорондын шухала асуудалнууд, тэрэ тоодо Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал хани халуун, нүхэрэй ёhоной оршон байдалда үнгэрhэн хэлсээнэй үедэ хаража үзэгдөө. Хани харилсаануудай, али бүхы талын харилсаа холбооной хүгжэлтөөр, тэдэниие саашадань үргэдхэхөөр бэлэн байhаараа hаналаа ханаhанаа али али тала элирхэйлэн мэдүүлээ, зохихо хэмжээ ябуулгануудые зүбшэжэ хараалаа.

ПАСВ-гэй Генеральна секретарь, САР-ай Президент Хафез Асад түрүүтэй Сириин Арабуудай Республикын партийно-правительственна делегацитай совет хүтэлбэрилэгшэдэй хэhэн хэлсээнэй дүнгүүд тухай хамтын коммюнике толилхо гэжэ хоёр тала үгэеэ ойлголсоо.

(ТАСС).

АЯНШАЛГА ДҮҮРЭБЭ

Арабуудай социалис дэбжэлтын партиин Генеральна секретарь, Сириин Арабуудай Республикын Президент Хафез Асад түрүүтэй Сириин Арабуудай Республикын партийно-правительственна делегаци Москваhaa мордобо. Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Совет правительствын уряалаар делегаци Советскэ Союзда албанай хэрэгээр аяншалhан байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат Ю. В. Андропов, бусад тусхай тушаалта хүнүүд Сириин Арабуудай Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэhэн Внуковска аэродром дээрэhээ айлшадые мордохуулаа.

Хафез Асад хүндэлэлэй харуулай начальнигай рапортые тогтоон абаа. Хоёр хани барисаата ороной гүрэнэй гимнүүдэй аялган зэдэлээ.

Хафез Асад, Н. В. Подгорный совет сэрэгшэдэй зэргын урдуур ябажа гараа.

Аэродром дээрэ сугларhан Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэд Сириин ба Совет хүтэлбэрилэгшэдые халуунаар амаршалаа.

Совет хүтэлбэрилэгшэд Хафез Асадтай, Сириин партийна ба гүрэнэй бусад ажал ябуулагшадтай самолёдой гэшхүүрэй дэргэдэ хани халуунаар гараа барилсаа.

Түрэл ороноо бусаха замдаа Хафез Асад Сочидо ойр зуура тогтохо байна. (ТАСС).

СОВЕТ-СИРИИН ХЭЛСЭЭНҮҮДТЭ ГАР ТАБИГДАБА

Экономическа ба техническэ харилсаа холбоон тухай Совет Социалис Республикануудай Союзай правительствын ба Сириин Арабуудай Республикын правительствын хоорондохи хэлсээндэ экономическа ба техническэ харилсаа холбооной талаар совет-сириин саг үргэлжын комисси байгуулха тухай хэлсээндэ июлиин 8-да Москвада гар табигдаа.

Хэлсээндэ: совет талаhaa СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, Сириин талаhaa САР-ай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Хлейфави гар табяа.

Документнүүдтэ гар табилгын үедэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат Ю. В. Андропов, бусад тусхай тушаалта хүнүүд байлсаа.

Сириин талаhaa Арабуудай социалис дэбжэлтын партиин Генеральна секретарь, Сириин Арабуудай Республикын Президент Хафез Асад, тэрэнэй толгойлдог Сириин Арабуудай Республикын партийно-правительственна делегациин гэшүүд байлсаа.

Советскэ партийно-правительственна делегациие толгойлогшотой Х. Бумедьен уулзаба

АЛЖИР. (ТАСС). Эндэ ерээд байhан советскэ партийно-правительственна делегациие толгойлогшо СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Г. С. Дзоценидзе гэгшэтэй АНДР-эй Революционно соведэй, түрүүлэгшэ ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Х. Бумедьен уулзаба. Алжирай бэеэ даанхай байдалтай болоhоор 10 жэлэй гүйсэhэнтэй дашарамдуулагдан болохоёо байhан hайндэртэ делегаци хабаадаха юм.

ХАНИ БАРИСААМНАЙ БЭХИЖЭНЭ

Аха дүү Монголой Арадай Республикын уран зохёолшодой номууд hүүлэй үедэ манай орон дотор олоороо тараагдадаг, Совет ороной ажалшадые hонирхуулдаг, баясуулдаг болонхой. МНР-эй уран зохёолшодой номуудай арбан хоног СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи хэблэлэй талаар комитедэй шиидхэбэриин ёhoop Эхэ орон доторнай соносхогдоhон байгаа.

Үсэгэлдэр манай республикын ниислэл Улаан-Үдэ хотын «Знание» магазинда Монголой Арадай Республикын номуудай арбан хоногто зорюулагдаhан баяр ёhолол болобо.

— Советскэ Союзай зууршалгаар ООН-ой Генеральна Ассамблей 1972 ониие уласхоорондын номуудай жэл гэжэ соносхоо hэн. Энээнэй ашаар дэлхэйн оронуудай олон тоото ажалшад хоорондоо уласхоорондын харилсаа холбоотой боложо, түби дэлхэйн уран зохёолшодой номуудтай танилсадаг болоо бшуу. Энээнтэй дашарамдуулан, манай Улаан-Үдэ хотодо Монголой Арадай Республикын уран зохёолшодой номуудай арбан хоногой выставкэ нээгдэбэ, — гэжэ «Книготоргын» директор С. А. Норбоев хэлээд, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи хэблэлэй управлениин начальник Н. В. Павловта выставкын лентэ таhалхые дурадхаба.

Выставкэдэ табигдаhан номуудайнь дунда Монголой Арадай Республикын уран зохёолшод Б. Ширендыбэй «Капитализмые алгасан», Ц. Уламбаярай, «Зоблон жаргал», Ж. Пүрэбэй «Гурбан зангилаа», Л. Түдэвэй «Уулын чер», Д. Намдагай «Шарай голын гурбан хаан», Ц. Гайтавай «Дамдины Сүхэбаатар» болон бусад уран hайханай, политическэ номууд олоороо табигдажа, Улаан-Үдэ хотын ажалшадые баясуулба.

Хүршэ, аха дүү Монголой Арадай Республикын уран зохёолшодой номууд манай Эхэ орон дотор 20 хэлэн дээрэ оршуудагдажа тараагдаhан байна. МНР-эй уран зохёолшод Д. Нацагдорж. Ц. Дамдинсүрэн, С. Удвал, Ч. Чимид, С. Эрдэни болон бусадай удха түгэлдэр зохёолнуудые манай ороной, тэрэ тоодо Буряадай АССР-эй, уншагшад hайн мэдэхэ болонхой. Жэшээнь, Ч. Лодойдамбын номууд манай орон дотор 13 дахин. хэдэн миллион тиражтайгаар хэблэгдээ юм. 1918 онhoo хойшо 1971 он хүрэтэр МНР-эй уран зохёолшодой 112 ном табан миллион хэhэг тиражтайгаар хэблэгдэhэн байна. Энээнhээ гадна Монголой Арадай Республикын уран зохёолшод манай ороной уран зохёолшодой номуудые монгол хэлэн дээрээ оршуулжа, арад зонойнгоо дунда тараадаг болонхой. Тэдэнэй тоодо Л. Н. Толстойн «Анна Каренина», М. А. Шолоховой «Номгон Дон», М. Горькиин «Шэлэгдэмэл зохёолнууд», Барадий Мунгоновой «Харьялан урдаа Хёлгомнай» болон бусад роман, туужанууд олон орона. Эдэ бүгэдэ номуудай выставкэ дээрэ табигдажа, ниислэл хото, мүн хүдөө нютагуудhaa ерэhэн республикымнай ажалшадые баясуулба, омогорхуулба гээшэ.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ДИРЕКТОР

ТИМЛЮЙН асбоцементнэ завод республикынгаа предприятинууд соо ехэ һуури эзэлэгшэдэй нэгэн юм. Шифер гаргаха табан жэлэйнгээ түсэб 122,8 процентээр дүүргээд, 12 миллион плита шифер түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилөө. Тус заводто табан жэлэй туршада ажалайнь бүтээсэ 35,8 процентээр дээшэлһэн байна. Олзо оруулха түсэбөө нилээд ехээр үлүүлэн дүүргээ.

Шэнэ, юһэдэхи табан жэлые заводой коллектив һайнаар эхилбэ. Байгша оной нэгэдэхи кварталай дүнгүүдээр энэ завод аймаг доторoo нэгэдэхи һуури эзэлжэ, бүхэсоюзна хоёрдохи шан, КПСС-эй Кабанскын райкомой, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада энэ завод бэрхэшээлтэй эрхэ байдалда хүдэлһэн байна гэхэдэ, туйлаһан эдэ амжалтануудынь буришье тобойжо гарана бшуу. Юуб гэхэдэ, һүүлэй гурбан жэлэй нюурта завод шэнэлэн үргэдхэгдэжэ байгаа — хуушан машинануудынь шэнэ, бүтээсэ ехэтэй машинануудаар һэлгэгдэв. Тиигэхэ зуураа, предприятиин үйлэдбэри зогсоонгүйгөөр энэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Иимэ эрхэ байдалда хүдэлөөд, эдэнэр яагаад эдэ амжалтануудые туйлабаб гэһэн бодомжо гарана.

Уялга, харюусалгаяа һайса ойлгожо, заводой коллектив эрхим һайнаар хүдэлхэньшье хүдэлөө. Заводой коммунистнуудай эмхидхэхы, түрүү үүргэ эндэ харагдаа. Нэбтэрүүлэгдэжэ байгаа экономическа шэнэ гуримшье үйлэдбэринь урагшань татаха хэрэгтэ ехэ үүргэтэй байгаа. Энээнэй ашаар эды шэнээн амжалта туйлагдаа гэжэ тайлбарилха эрхэтэйбди. Тиигээшье хадань заводой хүтэлбэрилэгшэдэй, тэрэ тоодо директор Валентин Иванович Струневичэй үүргэ тушаа дурдангүй гарахын аргагүй байна.

Хүтэлбэрилэгшын ударидадаг ёһо гурим тухай тогтолтой. Энээн тухайдань хөөрэхынгөө урда тээ коллективые шадамараар хүтэлбэрилхын тулада мүнөө үеын хүтэлбэрилэгшэ гээшэ ямар шэнжэ шанартай байха ёһотойб гэһэн асуудалда харюусахыень нүхэр Струневичые гуйбабди.

Хүтэлбэрилэгшэ гээшэ ажал хэрэгээ тон һайса мэдэдэг байха ёһотой, энээнгүйгөөр зониие ударидахын аргагүй гэжэ харюусаба. Нүгөөдэ шэнжэ шанарынь ямар байхаб гэхэдэ, бүхы юумэндээ — үйлэдбэридөө, ниитын ажал ябуулгадаа эдэбхитэй байха. Сугтаа хүдэлдэг хүнүүдэйнгээ үүсхэл эдэбхи бадаруулжа, дэмжэн дэлгэрүүлжэ шадаха. Даалгагдаһан хэрэгэйнгээ түлөө харюусалгатай байха, ударидалтын хэрэгтэ эрдэм ухаанай ёһоор хандаха, хамта хүдэлдэг хүн зонойнгоо ёһото хүмүүжүүлэгшэ боложо шадаагүй һаа, һайн хүтэлбэрилэгшэ байхань бэрхэтэй даа. Нүхэр Струневич иимэ шэнжэ шанарнуудые тооложо үгэбэ.

Тиин эдэ шанарнуудынь директорэй гурим журам хэр болоо гээшэ хаб?

Предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдые тодорхойлходоо, тэрэ хүнэй нэгэ талаһаань- нэгэ шанарыень тобойлгожо хэлэдэг: ажалаал харадаг хүн гэхэ, үгы һаа зондо зулгы, ехэ анхаралтай гэхэ мэтээр хэлэхэ. Струневичэй шанар тодорхойлходоо, нэгэ талаһаань хэлэхын аргагүй байна. Алишье тээшээ тэгшэ хүтэлбэрилэгшэ гэхээр юм.

Хүтэлбэрилэгшын абаһан ямаршье шиидхэбэри (үйлэдбэриньшье байг хамаагүй) хүн зондо заатагүй хүмүүжүүлхы нүлөө үзүүлдэг гээшэ. Зүб, сэсэн шиидхэбэри гээшэ заатагүй бэелүүлэгдэхэ программа болон хүлеэгдэдэг, бодомжогүйгөөр абтаһан шиидхэбэри хадаа хүн зоной дунда элдэбын үгэ хүүр гаргаха, тэрэнь мүртэйгөөр дүүргэгдэхэшьегүй. Хүтэлбэрилэгшэ ажал хэрэгээ хэр һайса мэдэнэб, мэргэжэлтэдэй, хүдэлмэришэдэй һанамжа дурадхал хэр хараадаа абанаб, эрдэм ухаанай туйлалтануудта хэр түшэглэнэб — эдэ бүгэдэнһөө бүхы юумэн болодог байна бшуу.

Үйлэдбэри ударидаха талаар захиралтануудые мүртэй гаргадаггүй, харин өөрөө даалгабари үгэдэг гэжэ энэ заводой директор тухай хүнүүд хэлэнэ. Зүгөөр амаараа үгэһэн заабаринь ямаршье бэшэлгэһээ хүсэтэй байдаг, тиимэ тула заатагүй дүүргэгдэдэг байна. Юуб гэхэдэ, эдэнь али али тээһээ хуу бодомжолжо, шүүжэ үзэгдэһэн байдаг. «Директорэй хэлэһэн үгэнь бата юм. Хэлээл хадаа заатагүй дүүргэхэ, эхилһэн хэрэгээ заатагүй тухандань хүргэдэг хүн» — гэжэ зониинь тодорхойлно.

Хүтэлбэрилэгшэ бүхэн өөрын онцо аргатай, ямар нэгэн ёһо гуримтай болож тэбхэнижэдэг бшуу. Валентин Иванович ажалайнгаа үдэр цехүүдһээ эхилдэг гуримтай. Главна инженер байхаһаа эхилээд иимэ заншалтай байһан. Нэгэдэхи халаанай эхилхын урда тээхэнэ хүдэлмэришэдэй хүдэлдэг газарта ошожо, техникэ, түхеэрэлгэ ямар байнаб гэжэ бултыень өөрөө харадаг байһан. Мүнөөшье энэ гуримаа баримталһаар. Үглөөгүүр цехүүдтэ орожо, халааһаа гарахаяа байһан хүдэлмэришэдтэй уулзажа хөөрэлдөөгүйдөө, директор һанаа амар кабинет соогоо һуужа шададаггүй. Энэ гуримдань хүдэлмэришэдыньшье һурамхи болонхой, сагаа дэмы һалгажа байнгүй, хэрэгтэй асуудалаа ябуул шиидхэдэг байна.

Предприятиингаа бүхы ажал хэрэг табан хурган шэнгеэр мэдэжэ байха гээшэ тон шухала гэжэ директор тоолодог, заводойнгоо бүхы хүтэлбэрилэгшэдэй, инженернүүд, технигүүдэй үмэнэ иимэ эрилтэ табидаг байна. Инженернүүд болон технигүүд эрдэмээ хэр дээшэлүүлнэб, техническэ литература уншана гү, түрэл предприятинуудай түрүү дүй дүршэл үзэнэ гү гэжэ директор ходо һонирходог юм. Техническэ библиотекэдэ ерэжэ байгаа литература ото хаража, хэрэгтэй сагтань мэргэжэлтэдэй зүблөөн дээрэ хөөрэжэ үгэхын тулада инженернүүд. технигүүдһээ тусгаар хүнүүдые томилдог байна. Энээнэй ашаар заводой мэргэжэлтэд шэнэ һонинуудтай ходо танилсажа байна. Ингэжэ хамтаараа зүбшэхэдөө, түрүү дүй дүршэл өөһэдтөө нэбтэрүүлхэдэньшье туһатай юм.

Эндэ нэгэ жэшээ дурдая. Зургаан жэлэй саада тээ хэдэн хүдэлмэришэд шифер хэдэг холисо бэлэдхэхэ шэнэ гурим дурадхаа һэн. Энээниие нэбтэрүүлбэл, олон хүдэлмэришэд сүлөөлэгдэхэ, ехэ мүнгэн арьбалагдаха байба. Теэд энээниие нэбтэрүүлхэ гээшэнь тиимэ бэлэн бэшэ байшоо. Хүнүүд һайсахан туршаад лэ орхиһон байгаа. Тэрэ гэһэнһээ хойшо олон жэлэй үнгэрһэн хойно мэдээсэлэй бюллетеньдэ гараһан Новороссийска заводто эгээл энэ арга тухайдань бэшэгдэһэн статьяе техническэ зүблөөн дээрэ хэлсэбэ. Һүүлдэнь энэ предприятида хүнүүд ошожо ерээ. Тиигэһэнэй һүүлээр эхилһэн энэ хэрэгээ тухандань хүргөө бэлэй.

Валентин Иванович сугтаа хүдэлдэг хүнүүдтээ ямар нэгэн бодомжо хэлэжэ үгөөд, ухаагаа һайсахан гүйлгэжэ хүдэлхөөр заладаг, ажал хэрэгыень ажагладаг хүн юм. Ажалайнгаа хэрэгээр элдэбын предприятинуудаар ходо ябаха баатай болодог. Бусахадаа директор заатагүй нэгэл шэнэ арга хараһаь ерэдэг юм. Улаан-Үдын авиационно заводто һая ошожо ерээ. Олон һонирхолтой зүйлнүүдые эндэ хараа. Тэдээнһээ заримыень, жэшээнь, мастернуудтай ябуулдаг хүдэлмэринь халан абанхай.

Асбоцементнэ зүйлнүүдые гаргадаг Тимлюйн заводто мастернуудай үүргэ дээшэлүүлхын тулада яһала ехэ юумэн хэгдэжэ байдаг. Тиигээшье һаа нүхэдэй һайн дүй дүршэл халан абахада яанаб: авиационно заводойхидой жэшээгээр «Нэгэдэхи классай мастер» гэһэн нэрэ зэргэ абахын түлөө мүрысөөн эндэ дэлгэрэнхэй. Предприятинуудта мастер — хүтэлбэрилгын гол шухала хүниинь болонхой. Уялга харюусалгань ехэ, энээнэй хажуугаар мастерай эрхэ угаа ехэ болоо. Мастерай жасаһаа хүнүүдые шагнаха эрхэтэй. Энэ жасань салингай түлбэриһөө бүридэдэг юм.

Гансахан түсэб дүүргэлтын түлөө бэшэ, харин дааһан коллективтээ хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин түлөө мастер сүм харюусадаг болонхой. Мастер бүхэн һайн хүмүүжүүлэгшэ байха ёһотой гэһэн эрилтэ заводой партийна организаци табидаг юм. Заводой директор энээндэнь эрхим үльгэр жэшээ болоҗо үгэнэ.

В. И. Струневич — эдэбхитэй лектор, политинформатор, комсомолшуудай политическэ һуралсалда хүдэлдэг эрхим пропагандист юм. Сугтаа хүдэлдэг хүтэлбэрилэгшэдэй хүмүүжүүлгын хүдэлмэриһөө бэеэ халгуулхаяа һанаа һаань, директор шанга эрилтэ табиха эрхэтэй байна бшуу.

Журам хазагайруулагшадта директор шанга эрилтэ табидаг, тэрэнэйнгээ хажуугаар ажалша бэрхэ зонуудтаа ехэ анхаралтай. Хүнэй бэрхэшээлдэ ороод байхадань, хажуугаарнь гарахагүй. Тээсгэн нэгэ хүдэлмэришэнэйнь гэр түймэрһөө ехээр гэмтэһэн байгаа. Директор тэрэ хүндэ мүнгөөр туһалаа, гадна барилгашадые эльгээгээ. Ингэжэ богонихон саг соо хүдэлмэришэниинь гэрээ бодхоожо, али тухай баярлаа гээшэб.

Директортэ орохо тусгаар үдэр, саг заагданхай. Энэ үедэ В. И. Струневич заатагүй байжа, зонтой уулзадаг юм. Хүдэлмэришэд элдэб эсын асуудалтай директортэ ерэдэг. Тиигэхэдээ табиһан асуудалда, ямар нэгэн хүнэй хүндүүлхэй болоһон хэрэгтэ директорэй анхаралтайгаар хандаха байһандань найдажа, хүнүүд хүтэлбэрилэгшэдөө ороно бшуу. Эльгэтэй, сэдьхэлтэй, һэшхэлтэй хүндэ зон дуратай байдаг ха юм даа. Ингэжэ элдэбын асуудалнуудые шиидхэхэ, хөөрэлдэхэ, хүнэй сэдьхэл тэгшэлхэ саг болодог шуу. Энэ заводто дээдын зургаануудта гомодол бариха ябадалай гарадаггүй байһаниинь энээнэйнь аша үрэ байжа болоо гэжэ һанагдана.

Хүтэлбэрилэгшэ гээшэ хүн зоной урда уншаһан лекци, элидхэлнүүдэй тоогоор хүмүүжүүлдэг бэшэ, харин бүхы ажабайдалаараа — албан хэрэгтээ, гэр бүлэдөө, зон нүхэдэй дунда бэеэ ямараар абажа ябанаб, суттаа хүдэлдэг хүнүүдэй ажалай эрхэ байдал, байра байдалые һайжаруулха гэжэ хэр оролдоноб, тэрэ бүгэдөөрөө хүн зониие хүмүүжүүлнэ бшуу.

Хүтэлбэрилэгшын нэрэ хүндэ гээшэ нилээдгүй олон зүйлнүүдһээ бүридэнэ. Коммунист, хүтэлбэрилэгшэ Струневичэй нэрэ хүндэ директорэй тушаалтай хамта орожо ерээгүй, харин энээниие оролдосотой ажалаараа, оролдолгын ашаар туйлаа бшуу. Заводой олон хүтэлбэрилэгшэд директорһээ жэшээ абаха гэжэ оролдодог юм. Һайн һайхан сэдьхэл, абари зан гээшэнь энэ директорэй тон үнэтэ, һайн шэнжэ шанарынь гэжэ ажаглагданхай.

В. И. Струневич шиферэй үйлэдбэри хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ аша габьяатай, хүсэ шадалаа зорюулаашье, саашадаашье зорюулхань лабтай. Хэһэнэйнь зэргээр ажалыень гүрэн сэгнэжэ, Октябриин Революциин, Ажалай Улаан Тугай орденуудаар, Ленинэй ойн медаляар шагнанхай. Тиин эдэ шагнал хайрануудаа бүхы заводой коллектив аша габьяа гэжэ Валентин Иванович тоолодог юм. Бүхы коллективээрээ оролдожо, директорэй шадамар ударидалга доро иимэ амжалта туйлагдаа ха юм даа.

В. ОРЛОВ.

ОРОЛДОЛГЫН ХҮСӨӨР АМЖАЛТА ЕРЭДЭГ

Посельскэ һүнэй фермэдэ зургаан һаалишад ажалладаг юм. Эдэ нүхэднай шударгы бэрхэ ажалаараа ажахы соогоо мэдээжэ болоһоор үнинэй. Людмила Мяханова, Александра Пузыревич, Елена Ермолаева, Галина Ступакова гэгшэд жэлэй ямаршье сагта харууһалжа байһан үнеэн бүриһөө ехэ һү һаажа, һаалишан нэрээ саг үргэлжэ магтуулдаг юм. Эдэ нүхэдэй ажал хэрэг тухай тобшохоноор хөөрэжэ үгэмөөр.

Хэдэн жэлэй урда эндэхи һаалишад үнеэдээ оньһон түхеэрэлгын хүсөөр һаадаг болоһон юм. Хүн бүхэн абаһаар шэнэ юумэнтэй танилсахадаа, һэргылэнги, бэеэ абанги байдаг гээшэ. «Эдэмнай үнеэдээ машинаар һаажа, хүхэ дэлэнгынь муудуулхань. Һү һаалимнайшье доошолхонь, нэгэ бага хүлеэхээ яагаа юм» гэжэ байгаад заримашуул һэжэг түрэнгеэр хоорондоо зугаалдаг байба.

Шэнэ арга, түрүү дүй дүршэл ажалдаа нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ урагшаа һанаатай хүн хододоо анхаралаа табидаг, суг хүдэлдэг нүхэдөө дахуулдаг гээшэ. Тэдэнэй нэгэн Людмила Мяханова гэхэдэ алдуу болохогүй. Машинаар үнеэ һааха хэрэгтэ энэ нүхэрнай үнэн сэдьхэлээрээ оролдоһон.

Түрүүшээр бэрхэшээлнүүд һаалишадта али олон тохёолдогшо һэн. Машинын хүсөөр үнеэ һааха гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ, оролдожо шадаагүй һаа, хооһон һуулгатаяа шортоол үлэшэхэш гэжэ эдэ нүхэднай мэдэрһэн байна.

— Шиидээл һэн хойноо тунхариха юун байхаб. Үнеэдтнай машинадаа дадаха байха, оролдохол хэрэгтэй,— гэжэ фермые даагша һаалишадта хэлэгшэ һэн.

Оролдосото ажалнай хэзээшье ашаяа харюулхал байха гэжэ Людмила Иринчеевна болон тэрэнэй нүхэд бата бододог, тэрээндээ этигэдэг байгаа.

Һаалишад үнеэ һаадаг аппарадые һайнаар мэдэхын тула сүлөөтэй сагтаа оролдодог һэн. Уданшьегүй эдэ нүхэднай үнеэ һааха оньһон түхеэрэлгээ жэншэдгүй мэдэдэг болоо.

Һү һаалишье дээшэлжэ эхилээ һэн. Үнеэдээ машинаар һааһан жэлээ Л. И. Мяханова тус бүриһөөнь 4655 килограмм һү һаажа абаһан байна. Үнгэрэгшэ 1971 ондо энэ нүхэрнай харууһалжа байһан үнеэн бүриһөө 5237 килограмм һү һаажа, ажахы соогоо эрхимүүдэй тоодо ороб бэлэй.

Эндэхи һаалишад мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 4300 килограмм һү һааха түсэбтэй байбал, энээнээ 4750 килограммда хүргэхэ гэһэн социалис уялга тэдэнэр өөһэдынгөө суглаан дээрэ баталан абаба.

Энэ жэлэй зургаа һара үнгэрбэ. Энэ үедэ эндэхи һаалишад ямараар ажаллажа гарааб гээд хаража үзэе. Энэ хугасаада һаалишан Е. И. Ермолаева үнеэн бүриһөө 2814 килограмм һү һаажа, нёдондоной энэ үеынхитэй жэшэбэл, һү һаалияа 610 килограммаар нэмээжэ, мүрысөөндэ онсо шалгаран гараба. Мүн дүй дүршэлөөр баян һаалишадай нэгэн Людмила Мяханова үнеэн бүриһөө 2663 килограмм һү һаажа, 2-дохи һууриda ябана. Хахад жэлэй туршада эндэ үнеэн бүриһөө 2484 килограмм һүн абтаба..

Зунай туршада ехэ һүнэй түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон тухайгаа Посельскэ һүнэй фермын һаалишад мэдүүлээ һэн. Бии байгаа арга боломжоёо гүйсэд бодомжолжо үзэһэнэйнгөө удаа зунай дүрбэ һарын туршада тус коллектив үнеэн бүриһөө 1720 килограмм һү һааха гэһэн социалис уялга баталан абаба. Зунай түрүүшын һара үнгэрбэ. Энэ хугасаада һаалишад харууһалжа байһан үнеэн бүриһөө 477 килограмм һү һаагаа. Энэ эбтэй эетэй ажалша коллектив болохоёо байһан һайндэрые ажалай бэлэгүүдээр угтаха зорилготой шармайн оролдожо байнхай.

С. ХАЛТУЕВ,
«Байкал» учхозой партбюрогой секретарь.

Монголой Д. Нацагдоржын нэрэмжэтэ Гүрэнэй драмын театр орон дотороо суурхадаг. М… театрай коллектив манай Буряадта гастрольдо ерээд, зүжэгүүдээ харуулжа байна. МНР-эй ар… нар гастролёо Монголой мэдээжэ драматург, Гүрэнэй шангай лауреат Д. Намдагай «Ээдрээ» … зүжэгөөр эхнлжэ, харагшадые ехэтэ баясуулаа.

Арадай революциин илан мандаһан, мүн шэнэ засаг түрэ байтуулһан үе энэ зүжэг соо тодо… саар харуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Намдагай «Ээдрээ» гэжэ зүжэгэй Галдан жононой рольдо артист Д.… дий, Алтанзулын рольдо МНР-эй габьяата артистка Л. Долгор наадажа байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ ф…

ГЭГЭЭН ГЭРЭЛТЭ ЗАМ

— Июлиин наранда гэрэлтэн туяарһан Дахүрээе мүнөө хараһан шэнги болоноб, урдань Улаан-Баатар иимэ нэрэтэй байһан юм. Монголой партизанууд, шобогор буденновко малгай үмдэһэн улаан сэрэгшэд моридоо унанхай городто ороо һэн. Тэдэнэр урда үдэрынь барон Унгернын бандануудые һамна зада сохиһон байгаа. Хүн зон үйлсэдэ олоороо гараа. Тэдэнэр улаан лентэнүүдые зүүһэн морин сэрэгшэдые, Арадай революциин илалтые амаршалаа.

Минии хөөрэлдэһэн хүн 1924 ондо ороноо республика болоо гэжэ соносхоһон Монголой түрүүшын парламентын — Арадай Ехэ Хуралай депутат байһан юм. Тэрэ олон удаан жэлдэ партийна ба гүрэнэй хүдэлмэридэ ябаа. Мүнөө хүндэтэ амаралтада гараад, Улаан-Баатар шадарай Амгалан гэжэ нютагта ажаһуудаг. Эшэгы гэр соонь тэрээнтэй уулзаабди.

Үглөөдэрынь Бурнэбаатар өөрынгөө хөөрөөе үргэлжэлүүлээ: намайе, үшөө хэдэн хүниие Сүхэ-Баатарта орохые уряа һэн. Би тиихэдэ юстициин министерствын чиновнигой туһалагшаар алба хэдэг байгааб. Ном бэшэг мэдэдэг һэм. Хуушан Монголдо бэшэг мэдэхэ хүн хомор байгаа бшуу. «Энэ саарһа абаад һуугты, эдэ хуудаһанууд дээрэ томо үзэгүүдээр эдэ декредүүдые буулган бэшэгты,— гээд командарм намда жэжэхэнээр бэшэгдэһэн хуудаһануудые һарбайн үгөө бэлэй.— Эдэниие бидэнэр оронойнгоо эгээн холын нютагуудта эльгээхэбди, гэрэй ханануудта няахабди. Өөһэдтэнь революциин юу олгохо байһан тухай ажалша малшад бүхэн мэдэхэ ёһотой».

Сүхэ-Баатарай гэр соо бидэнэр хоёр үдэрэй ба хоёр һүниин турша соо хүлэртэрөө хүдэлөө бэлэйбди. Тиигэжэ байха үедэмнай манай гараар бэшэгдэһэн уряа, плакадууд аймагууд ба һомоной түбүүдтэ тараагдажа, революци хадаа ажалша малшадай феодальнууд болон ноёд түшэмэдһөө дулдыданги байлгые усадхаха, ээдтээ тэдэнэй үгэхэ үриие болюулха, бүхы гражданинууд тэгшэ эрхэтэй, шэнэ ажабайдал эхилээ гэжэ соносхохо гээд монгол арадта дуулгаһан байгаа.

Үбгэжөөл ойр зуура абяа аниргүй болобо, сэдьхэлээ ехээр хүдэлгэжэ болоһон байгаа. Тэрэнэй дахяад хөөрэжэ эхилхыень хүлеэжэ байха үедөө углууда тумбочка дээрэ табяатай шэнэ телевизорэй хажууда ошооб, тэрэнь национальна угалзануудтай гоё бүдөөр хушаатай байна.

— «Темп». Энээниие һаяхан универмагһаа худалдажа абааб,— гээд эзэн тайлбарилаа.— Мүнөө үедэ энээгээр хэниишье гайхуулхагүйш. Урдань Монголдо ямар нэгэн шэнэ һонин дуулахын тулада хүнүүд недели, һара соошье хүлеэхэ баатай болодог һэн. Мүнөө тад ондоо болоол даа. Хүн бүхэн радио шагнадаг, шэнэ газетэ, журнал уншадаг. Почто автомашинанууд болон самолёдуудаар зөөгдэнэ. Мүнөө телевидени мүн лэ дэлгэрээ...

Удаань Бурнэбаатар хөөрөөгөө дахяад эхилбэ..

— Монголой арадай-революционно парти ажалшан арадай түлөөлэгшэдые 1924 оной ноябриин 8-да суглуулаа һэн. Арадай Ехэ Хурал Арадай правительствын гурбан жэлэй ажал ябуулга тухай тоосоое зүбшэн хэлсээ, ороной саашанхи хүгжэлтын түсэбые баталаа. Арадай Ехэ Хурал Монголой түүхэдэхи түрүүшын конституциие ноябриин 26-да баталан абаа, ороноо республика болоо гэжэ соносхоо бэлэй.

Хуралай шухалын шухала шиидхэбэринүүдэй нэгэн гэхэдэ, дэлхэй дээрэхи хүдэлмэришэн, таряашанай түрүүшын гүрэн — Советскэ Союзтай Монголой хани барисаа болон экономическа харилсаа холбоо али болохоор бэхижүүлхэ шухала байһые мэдэрһэн байгаа.

Би МНРП-гэй ЦК-да хүдэлдэг байгааб. Мүнөө городой түбэй талмайе шэмэглэдэг багна тулгатай гэр соо бэшэ даа. Энэ гэр тиихэдэ байгаагүй. Урдань тэндэ ниислэлэй … доол гансахан һургуули … дог байгаа. Түрүүшын Ху… депутадууд байһан бидэнэр … һургуули соо заседанияа … һэмди. Мүнөө Улаан-Баа… һургуули ба техникумүүд … байһые мэдэхэ гүш? Дүш… ран, тиихэдэ хори шахуу … һургуули ба техникумууд … гээд Бурнэбаатар омого… тойгоор тэмдэглэнэ. У… иимэ юумэн тухай ухаа… шэбшэн үзэжэ шадаха ба… бди. Манай ниислэл та… хаар бэшэ болотороо хүй… хай.

Үйлсэһөө багахан ба… гүйжэ оробо. Тэрэ Бурнэб… рай шэхэндэнь дүтэлөөд … нэнэ. Ямар танигдаагүй … гэртэмнай ороод байнаб… асууһан байжа болоо хаш.

— Зээмни,— гээд үбг… энэ басагые эбэр дээрээ … гана.— Дулма басагамни … нинградта һурана. Зээ ба… мүнөөдөө намтай байна...

— Зай, — гээд Бурнэба… үргэлжэлүүлнэ, — тиигэх… дэ Монголые бэеэ даанха… рэн гэжэ хилын саана … дэггүй байһыень би һан… Мүнөө манай орон 60 … гүрэнтэй дипломатическа, … номическа, ба соёлой хар… тай. Оромнай уласхоор… олон организациин гэшүү… Жэшээлхэдэ, Англиин ба … гол Арадай Республикын … рондо худалдаа наймаа хү… хэ тухай хэлсээнэй Лон… тэгшэ эрхэтэйгээр хэгдэжэ… һан тухай мэдээсэл унша… урданай саг һанаандаш о… даа... Өөрынгөө ороной … омогорхолоор мүнөө сэзжэ… хэн халидаг.

Үбгэн Бурнэбаатар … онииилгоно. Энэ хүниие ха… даа, наһан соогоо үзэһэн, … һан юумэеэ һанаандаа ору… байна хаш гэжэ багсаа… Агуу ехэ Октябриин нүлө… таби шахуу жэлэй урд… шэнэ гэгээн гэрэлтэ … ороһон оронтоёо хамта аж… далай энэ замаар ябажа … раал даа.

В. КОРОЛ…
(АП…)

Улаан-Баатар — Москва.

ТОБШОХОНООР

СТАВРОПОЛЬ. Изобильненскэ сырэй завод белок, һүнэй сахар, микроэлементнүүдээр баян порошок бүйлүүлан гаргажа эхилээ. Хүурай һү гаргадаг юрын агрегадуудаар сыр хэхэдэ үлэһэн үлэгдэлөөр иимэ холисо бүйлүүлнэ. Хизаарай бусад предприятинуудта энэ арга нэбтэрүүлэгдэхэ байха. Шэмэтэ бодостой мянгаад тонно холисо мал ажалда зорюулан бэлдэгдэдэг болохо.

МИНСК. Гомелиин судна бүтээдэг, заһабарилдаг заводто 220 моринной хүсэтэй двигатель зодхогдоһон буксирай теплоход бүтээгдэжэ захалба. Эдэнь гүйхэн уһанда тамарха, 65—70 сантиметр гүнзэгыдэ, мүрэнүүдэй адагуудта тамархаар.

ИЖЕВСК. Удмуртдахи нефтиин хоридохи, Кезскэ уурхай шэнжэлэгдэжэ дүүрээ. Энэнь урдандаа мэдээжэ, ашаглагдадаг байһан уурхайһаа холо бэшэ юм. Эндэ үрэмдэгдэһэн юһэн нүхэнэй зургаанһаань промышленностьда … рэглэгдэхээр нефть бурь… гараа.

Түсэбтэ табан жэлэй һүүл т… республика дотор зургаа мил… тонно шэнгэн түлишэ абтадаг… лохо.

СЛЮДЯНКА. (Эрхүүгэй … ласть). Байгалай урда хүбид… загаһанай завод һэльбэгдэһ… һүүлээр хүдэлжэ эхилбэ. Тэ… жэл соо гурба миллион баа… загаһа гаргаха проектнэ хүс…

(ТАСС-ай корр.)

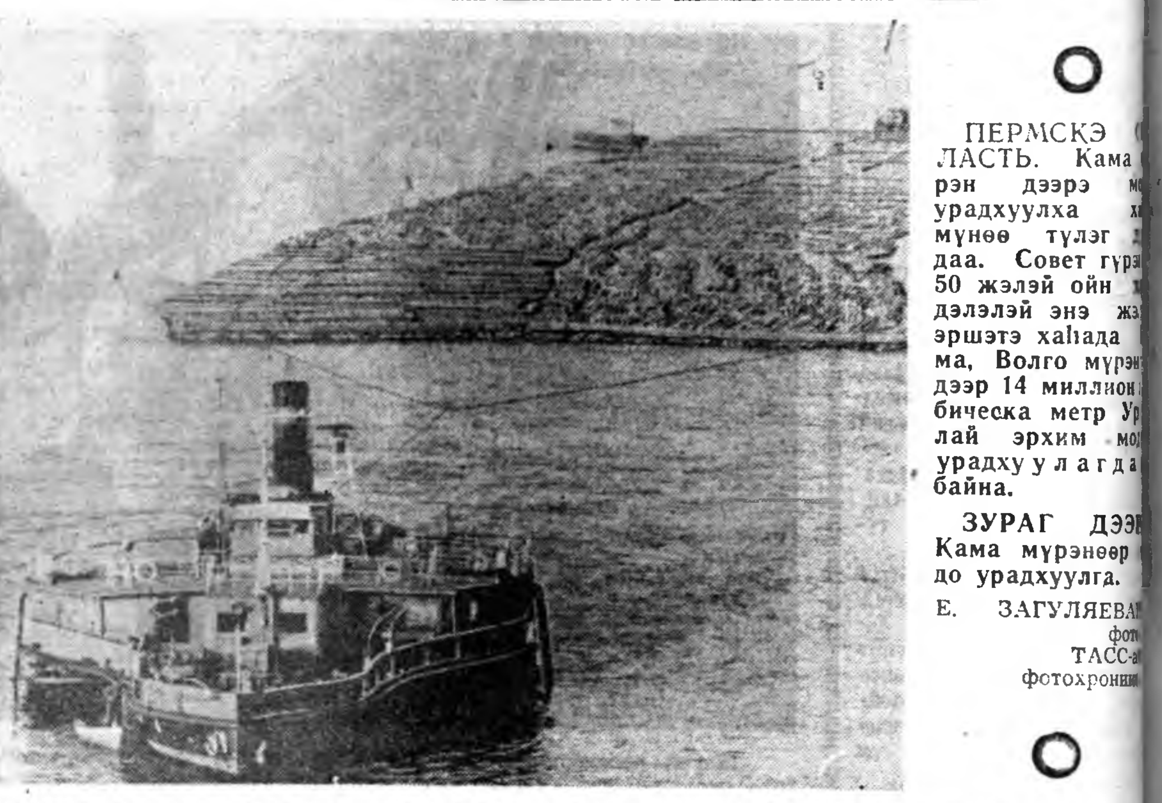
СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

МОСКВА. **СССР-эй атомай элшэ хүсэ ашаглаха Гүрэнэй комитедэй ехэ элшэ хүсэнэй физикын институтда туршалтын шэнэ комплекс ашаглалгада үгтэбэ.**

Тус комплексын прибор болон түхеэрэлгэнүүдые Англиин, Бельгиин, Голландиин, Даниин, Италиин, Испаниин, Норвегиин, Франциин, Швециин, Швейцариин ба Советскэ Союзай эрдэмтэд болон инженернүүд бэлдэжэ хабсарган холбоһон байна. Энэ комплексые бариха тухай хэлсээе табан жэлэй саада тээ СССР-эй атомай элшэ хүсэ ашаглаха гүрэнэй комитет Европын ядерна шэнжэлгын организаци хоёр баталһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ комплексын хүтэлбэрилгын пультын дэргэдэ. Барилгада хабаадаһан инженернүүд (зүүн гарһаа): Владимир Комаров (СССР), Жак Куперус (Бельги), Фабно Фабиани (Итали), Марио Минелла (Франци), Эргард Меркер (СССР) гэгшэд туршалгын үедэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ПЕРМСКЭ (… ЛАСТЬ. Кама … рэн дээрэ мо… урадхуулха х… мүнөө түлэг … даа. Совет гүрэ… 50 жэлэй ойн … дэлэлэй энэ жэ… эршэтэ хаһада … ма, Волго мүрэн… дээр 14 миллион… бическа метр Ур… лай эрхим мо… урадхуулагда… байна.

ЗУРАГ ДЭЭ… Кама мүрэнөөр … до урадхуулга.

Е. ЗАГУЛЯЕВА… фот… ТАСС-а… фотохрони…

СОВЕТ АРАДУУДАЙ АХА ДҮҮ БҮЛЭДЭ

СССР-50

ган хүн бүхэнэй оройдоол 7 хүниинь манайда уншажа, бэшэжэ шададаг байгаа. Революциин урда тээхи Туркменистанда промышленность байгааашьегүй гэхэдэ болохоор. Ушарынь хадаа гар урлалшадай жэжэхэн хэдэн мастерской бии байгаа. Тэндэ хоёр мянга хүрэхэгүй хүн хүдэлдэг байhан юм.

Ленинскэ национальна политикые бэелүүлэн Коммунис партихадаа манай ороной бүхы арадуудые, мүн Дунда Азиин арадуудые социализм байгуулгада хабаадуулха научна талаараа үндэhэлэн баримталагдаhан программые совет засагай түрүүшын жэлнүүдтэ зохёоhон байха юм. Эгээл энээнэй лаа. 860 километр утатай хүнэй гараар малтагдаhан гол мүрэнние байгуулгада 32 үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэд хабаадаа, тэрэнние малталгада ороной элдэб олон экономическа районой хэдэн зуун завод туhалдаг байна. Канал хадаа Марыйска областиин ба Прикопетдагска районуудай үргэн ехэ газарые ашаглаха, сэсэрлиг тала дайда болгохо, уhалагдадаг тарянанай газарай талмайе үргэдхэхэ арга олгоо. Каналые зубшан совхозуудай болбосон зохид тосхонууд бодхогдоо, хлопок таригдадаг болоо, үрэ жэмэстэ модонуудай саадууд, винограднигууд бии болоо.

ЭТИГЭЛ ТҮГЭЛДЭР АЛХАМ

О. Н. ОРАЗМУХАМЕДОВ,
Туркмениин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ

Совет Социалис Республиканудай Союзай 50 жэлэй алдарта ...е манай аха дүү арадуудай ...уехэ бүлэ угтахаяа байна. Бү... совет хүнүүдтэй хамта Турк...ениин ССР-эй ажалшад энэ ойе ..., бүгэдэ арадай hайндэр болгон ...ахань. Нэгэ гүрэн—Союз ССР ...южо совет республиканудай ...эдэлгэ угаа ехэ түүхэтэ ушар, ...инизмын үзэл сурталай, ...ПСС-эй ленинскэ национальна ...литикын илалта болоно.

«Советскэ Союз хадаа сүлөөтэ ...дуудай, харилсаанай түүхэдэ ...гдөөгүй нэгэдэл ба хани бари...е харуулна. Энэ хани барисаан ...циализмын агууехэ туйлалта...удай нэгэн, совет общетвын ...жэлтын агууехэ хүсэн, комму...эм байгуулха эгээн лэ hайн ...hан зорилго дүүргэхын тула... СССР-эй бүхы үндэhэ яhата...й ажалшадай хэдэг зохёон бай...лхы ажалай барагдашагүй ...э үндэhэн болоно» гээд ...овет Социалис Республикану... Союзай байгуулагдаhаар та...н жэлэй ойдо бэлдэхэ тухай» ...ПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо он...лон тэмдэглэгдэнэ.

Манай ороной бүхы арадуудай ...сэн түгэлдэр ажалынь совет ...спубликанудай эбтэй эетэй ...лэ дотор бурьялаа. Туркмениин ...Р-эй түүхэ энээндэ үнэмшэстэй ...шэнь боложо үгэнэ. Манай га...р нютаг дээрэ эрхэ сүлөөгэй ба ...н хубиин туяае Агууехэ Ок...ябрь бадаруулаа. Революциин ур...а тээ хаанта Россин эгээн лэ гээ...ги заха булангай нэгэн байhан ...ркменистан ород ба СССР-эй ...сад арадуудай аха дүүгэй ту...ламжаар хүгжэнги индустри...й, олон hалбаритай хүдөө ажа...тай, түрүү наука ба культура...й социалис республика болоо.

Агууехэ Октябриин революциин ...да тээ туркмен арад мухар hү...гтэй, ород буржуйнар ба хаанай ...шэмэдөөр, нютагай баяшуул ба ...ануудаар хайра гамгүйгөөр мүл...эгдэдэг байhан юм. Туркменүүд ...ытэй хооhоноор ажаhуудаг, дар...улан доромжологдодог, үзэг бэ...эг мэдэдэггүй байhан юм. Мянашаар туркмен арад хэтэ үеынгөө гээгдэлые түүхэтэ богонихон болзор соо зайсуулжа шадаа.

Туркменистанда социалис шэнэдхэлгэнүүдые хэхэ хэрэгтэ арадуудай хани барисаан угаа ехэ үүргэ дүүргээ. Аха дүү республиканудай дэмжэлгэ ба туhаламжатайгаар манайда машина бүтээлгэ, индустриин химическэ ба нефть малтан абадаг hалбаринууд байгуулагдаа, олон электростанцинууд баригдаа. Мүнөөнэй Туркменистанай арга боломжонуудые газ абадаг промышленностиин амжалтанууд харуулжа үгэнэ. Дунда Ази—Центр гэhэн магистральна газопроводоор Туркмениин уурхайнуудhаа 40 миллион шахуу кубическа метр газ сүүдхэ бүхэндэ дамжуулагдана. «Туркменистанда бүтээгдээ» гэhэн тэмдэгтэй дабhа хатаадаг түхеэрэлгэнүүдэй хүсэтэ вентиляторнууд, нефть бүлүүрдэдэг насосууд, хилээмэ талханай промышленностьда хэрэгтэй машинанууд бүхы орон дотор, мүн хилын саана мэдээжэ болоhон байха юм.

Манай хүдөө ажахые, хамагай түрүүндэ, тэрэнэй гол hалбари болохшо хлопок ургуулгые хүгжөөлгэдэ союзна республиканууд ехэ туhа нэмэри оруулаа. Ороной бүхы нютагуудhаа бидэнэр тракторнуудые, хүдөө ажахын машинануудые, минеральна үтэгжүүлгэ абадаг байнабди. Хлопок ургуулгаар Узбекистанай, Таджикистанай, Азербайджанай таряашадтай бидэнэр дүй дүршэлөө халан абалсанабди. Энэ аха дүүгэй хани харилсаан хүдөө ажахын продукци, тэрэ тоодо хлопок жэл ерэхэ тудам улам ехээр абаха арга олгоно. Юhэдэхи табан жэлэй нэгэдэхи жэлдэ республикын хлопок ургуулагшад гүрэндэ 920 мянга үлүүтэй тонно «сагаан алта» худалдаа. Иимэ ехэ хэмжээнэй түүхэй хлопок республика урда тээнь хэзээдэшье ургуулаагүй юм.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Каракумска канал—манай ороной бүхы арадуудай хүсөөр малтагдаhан канал—Туркмениин хизааргүй ехэ хооhон тала губиие амисуу...

Туркмен арадай соёл ба эрдэм наукые хүгжөөлгэдэ арадуудай хани барисаанай агууехэ хүсэн мүн лэ эли тодоор харагдана. Туркменидэ Наукануудай академи байгуулагданхай, республикын 58 научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудта 3,5 мянга гаран научна хүдэлмэрилэгшэд ажаллана, тэдэнэй дунда наукануудай 59 доктор, 1097 кандидат бии. Туркменистанай арадай ажахые хүгжөөлгэдэ республикын эрдэмтэд бага бэшэ туhа нэмэри оруулна.

Революциин урда тээ театральна искусство гэжэ мэдэдэггүй байhан хизаар нютагта мүнөө табан театр, гүрэнэй филармони хүдэлнэ. Хэдэн зуун ондоо нэрэтэй уран hайханай, научно-дэлгэрэнгы, хүдөө ажахын, социально-экономическа литературын номуудые түрэлхи хэлэн дээрээ республикын хэблэл барлан гаргадаг. Зураглан харуулгын ба театральна искусство хүгжөөгдэнэ. Москвагай, Ленинградай, Киевэй, Минскын, Ташкентын, Алма-Атын дээдэ hургуулинуудта hураhан элитэ уран зураашад, артистнууд, композиторнууд олон болонхой.

Гэгээрэлэй талаар манайда гайхамшаг хубилалтанууд болоо. Революциин урда тээ мүнөөнэй Туркменистанай газар дээрэ оройдоол дүрбэн hургуули бии байhан юм. Тэдэндэ нютагай баяшуулай ба шажан эрхилэгшэдэй 150 үхибүүн hурадаг байгаа. Мүнөө республика дотор 1648 hургуули бии. Партын саана 580 мянган хүбүүд, басагад hуудаг. Урдань Туркменистанда нэгэшье дээдэ hургуули байгаагүй hаа, харин мүнөө 34 дээдэ ба тусхай дунда hургуулинууд бии болонхой. Тэдэндэ 59 мянган хүн hурана.

Республикын экономико ба соёлые саашадань хүгжөөхэ тухай Коммунис партиин ба Совет правительствын угаа ехэ оролдолго гаргадаг байhаниинь КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдhээ харагдана. Туркменидэ промышленна үйлэдбэриин хэмжээе юhэдэхи табан жэлдэ 64 процентээр нэмээхэ гэжэ хараалагданхай. Энэ хадаа аха дүү республиканудай дундахи эгээн лэ ехэ хараа боложо үгэнэ. Табан жэлэй турша соо газ абалга 4,3—4,7 дахин, нефть 1,5 дахин, электрын элшэ хүсэ гаргалга 1,9 дахин нэмэхэ юм. 1975 ондо республика дотор 22 миллион тонно нефть, 65 миллиард хүрэтэр кубическа метр газ абтаха. Нефтиин ба газай шэнэ уурхайнуудые ашаглахаар хараалагданхай.

Туркменистанда шэнэ томо предприятинууд, тэрэ тоодо Чарджоуска нефть шанаржуулдаг заводой түрүүшын ээлжээн, Марыйска ГРЭС-эй түрүүшын агрегадууд ашаглалгада үгтэхэ. Химическэ промышленностиин предприятинуудые шэнэдхэн hэльбэлгээр ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ байна.

Хүнгэн индустри саашадаа хүгжэхэ; продукци гаргалга 38 процентээр нэмэхэ. Хлопок сэбэрлэдэг зургаан завод, оёдолой хоёр фабрика, бусад хэдэ хэдэн предприятинууд ашаглалгада үгтэхэ юм.

Эдеэ хоолой зүйлнүүдые гаргалга 41,6 процентээр нэмэхэ байна. Тоhо буйлуулан шанаржуулдаг завод, булочно-кондитерска комбинат, хилээмэнэй завод бариха гэжэ хараалагдаа. Мяханай ба hүнэй промышленностиин предприятинуудай хүсэн ехэ болохо.

Юhэдэхи табан жэлдэ национальна доход 37 процентээр, хүн зоной бодото олзо 31 процентээр нэмэхэ. Хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон колхознигуудай хэдэн олон мянган бүлэ шэнэ байранuудта орохо. Табан жэлэй турша соо бүхы дээрээ 5 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра баригдаха. Ажаhуудалай талаар хангалга 2,2 дахин нэмэхэ байна.

Каракумска каналай дүрбэдэхи ээлжээе бодхолго Туркменистанда үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые саашадань хүгжөөлгэдэ туhалха. Уhалагдадаг газарые үшөө 105 мянган гектараар нэмээхэ, 3,9 миллион гектар бэлшээри уhажуулха гэжэ хараалагдаа. Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ юhэдэхи табан жэлдэ бүхыдөө 1 миллиард 804 миллион түхэриг гү, али урда табан жэлэйхидэ орходоо 55 процентээр ехэ мүнгэ зөөри зорюулагдаха юм.

Бүхы совет хүнүүд шэнги Туркменистанай ажалшад үглөөдэртөө этигэн найдадаг байха юм. Ушарынь, бүхы амжалтануудынь Коммунис партиин, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй хүтэлбэреэр туйлагдаа. КПСС-эй XXIV съездын хараалhан эб найрамдалай программые бэелүүлхэ талаар партиин абадаг эрид шууд хэмжээнүүд арадай аша туhа тухай, тэрэнэй ерээдүй тухай КПСС-эй гаргадаг оролдолгын эли тодо жэшээ боложо үгэнэ.

СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе эрхимээр угтахын түлөө, табан жэлэй хоёрдохи жэлэй ба бүхы табан жэлэй даалгабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөн республика дотор эдэ үдэрнүүдтэ үргэнөөр дэлгэрнэ. Юhэдэхи табан жэлэй түсэбэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхээр, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ өөрынгөө туhа нэмэриие оруулхаар республикын ажалшад хүсэд шиидэнги байна.

Туркмениин ССР-эй ниислэл—Ашхабад город. Туркмениин ССР-эй Наукануудай академи.
ТАСС-ай фотохронико.

ҮЛЬГЭР ДОМОГ ШЭНГЕЭР hАНАГДАДАГ ЮУМЭН

Берды КЕРБАБАЕВ,
Туркменистанай арадай уран зохёолшо, Социалис Ажалай Герой

Юрын ба юрэ бусын юумые мүнөө ямараар сэгнэжэ болохо гээшэб? Жэшээлхэдэ, хлопогоор, каракуль арhаар ба ковёрнуудаараа бэшэ, харин машина бүтээлгынгээ продукцяар Совет Туркменистанай хилын саана сэгнэгдэдэг байhаниинь бидэние гайхуулнагүй. Республика машина бүтээлгынгээ продукци дэлхэйн хэдэн арбаад орондо худалдадаг юм. Оройдоол табин жэлэй урда тээ хүдөө ажахые эрхилдэг Туркмениин жэжэхэн, хүн зоной хэрэглэмжые хангажа оройдоошье шададаггүй гар урлалгын үйлэдбэритэй байhаниинь бидэние гайхуулнагүй.

Ажалшадай баян дэлгэрээр ажаhуулга, угаа ехэ олзо доход, ууjам ехэ байшантай hургуулинууд, институдууд, үхибүүдэй түлөөhэгүйгөөр hуралга, залуушуулай сүлөөтэй сагаа үнгэргэдэг гоё hайхан клубууд ба соёлой ордонууд Туркмениин бодото ажабайдалынь болоно. Минииье наханай хүнүүд керосинай лаампаар hүлэмхеэр гэрэлтүүлэгдэдэг, утаатай эшэгы гэрнүүдые мартажа ороо. Тиихэдэ нэгэ шэл керосин олохо гээшэ олон ушарта дүүргэгдэшэгүй асуудал байhан юм. Мүнөө Туркмениин газар хэдэн миллион тонно нефть, олон миллиард кубометр газ үгэнэ. Республикын электростанцинууд олон зуун миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ үгэдэг.

Манайда бии болоhон бүхы юумэнүүд мүлжэлгэhөө сүлөөрhэн арадай хүсөөр бүтээгдээ. Тиихэдээ бидэнэр, Совет ороной бүхы арадуудай, хамагай түрүүндэ ород арадай hайн hайхан туhаламжада түшэглэдэг байгаабди.

Совет байгуулалта, совет ёhоной ажабайдал туркменүүдэй оюун бэлигэй хүгжэн hалбарха таарамжатай эрхэ нүхэсэл боложо үгөө.

Дээдэ эрдэмэй хэмжээнэй талаар Туркмени Зүүн зүгэй оронуудhаа гадна, Европын олон гүрэнүүдые ахижа гаранхай. Республика дотор зуу гара мянган библиотекэ, өөрын Наукануудай академи, хэдэн арбаад научно-шэнжэлэлгын институт бии.

Би харин олон гүрэнүүдтэ ябааб, Совет Туркменистанай ажабайдал тушаа намтай уулзаhан хүнүүдэй гүнзэгы ехээр hонирходог байhаниинь ойлгостой. Заримдаа гэнэн хонгор, диилэнхи олонхидоо hайн бодолтойгоор табигдаhан асуудалнуудта харюусахадаа гүрэнэй национальна бэеэ дианхай байдалтай болохо гээшэ үшөөл дутамаг гэжэ ээлэнгүй hанаандаа шэбшэдэг байгаа hэм. Үнэхөөрөөл hайн, хүсэд золтой хубитай байдалтай хүнүүдэй болохын тулада хамагай түрүүндэ арадай засаг, имагтал туркмен арадые мүнөө хүгжөөн дэбжээгээд байhан тиимэ засаг хэрэгтэй байна бшуу.

Урда тээнь бүтэшэгүй шэнги hанагдадаг юумэнүүдые мүнөө совет хүнүүд бэелүүлжэ шадаха болоо.

Дэлхэй дээрэхи тон томо Каракумска каналай барилгые hанаан бодолдоо оруулхань бэрхэтэй, габьяа гаргаhан ябадал гэжэ нэрлэхээр. Малиин республикада ябахадамни найман километр утатай газар уhалагын hубаг ханаабай малтагдаhан тухай ехэ дэбжэлтэтэйгээр хөөрэдэг байгаа hэн. Энээнэй hүлээр мянга шахуу километр утатай малтамал мүрэн — Каракумска канал тухай ямараар хэлэжэ болохо гээшэб. Энэ канал «Хара элhэнүүдэй» түбтэ газарай хүрьhэнэй Цельсеэр 80 градус хүрэтэр халадаг газарта баригдаhан байна бшуу.

Каналай уhан мүнөө 5 миллион гектар бэлшээриие, 300 мянга гаран гектар таряанай газарые уhална. Бүри hаяхан болотор тарилга хэхын тулада газарайнгаа оройдоол 6 процентые хэрэглэдэг байhан Туркменидэ энэ каналай ямар ехэ удха шанартай байhыень онсолон тэмдэглээдшье яахамнайб. Каналые хараhан харин нэгэ айлшанай хэлэhэн үгые дурдахые хүсэнэб.

— Би энэ каналые hайнаар мэдэдэгби гэжэ hанадаг байгааб. Минии hанаандаа бодожо үзэлгэ бодото байдалhаа ехээр гээгдэнэ гэжэ мүнөө үнэмшэн этигэбэб.

Минии түрэл оронойхид гайхамшаг юумэнүүдые бүтээнэл даа. Тэдэнэр эршэ зоригоо гаргаха хүсэтэ эшэ үндэhэтэй болоо. Тэрэнь сүлөөтэ газар дээрэхи, бүрин эрхэтэ хүнэй, Советскэ Союзай аха дүү социалис нацинуудай нэгэ бүлэ соо ажаhуудаг хүнэй үүсхэл эдэбхи гэжэ нэрэтэй.

(АПН).

АЖАМИДАРАЛАЙ, ХАНИ БАРИСААНАЙ МҮРЭН

Харьялма урасхаалта Аму-Дарьягай уhые хүнэй гараар малтагдаhан агууехэ мүрэн — В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Каракумска канал Копет-Дагска хадануудай хаяа хүрэтэр урадхуулна. Энэ канал анханда хооhон губи тала байhан 330 мянга гаран гектар талмайе уhална. Каналай эрьенүүдые зубшан үргэн ехэ талмай дээрэ хлопок, баян таряан ургуулагдана. Хабарай сагта саадууд сэсэглэжэ, энэ шадарай нютагуудые бүрхөөдэг.

Аму-Дарьягай уhые угтахаар Геок-Тептэ hаяхан хүлеэгдэдэг байгаа гэжэ hанагдахаар hаа, мүнөө Бахарден шадарайхид хүлеэжэ байна. Каракумска каналай Геок—Тепе—Казанджик гэжэ дүрбэдэхи ээлжээнэй пионерскэ траншейн хэдэн арбаад километр малтагданхай. Юhэдэхи табан жэлэй эсэстэ каналай уhые Кизыл-Арвадай таряашад угтаха юм. Ажамидаралай мүрэн хэдэн мянган километртэ урдаха юм.

...Туркменистанай газар угаа ехэ—хахад миллион шахуу дүрбэлжэн километр болодог. Гэбэшье тэрэнэй табанайнь дүрбэн губи элhэ шоройгоор даруулhан, харанда гам хайрагүйгөөр шатаадаг хооhон тала губи юм. Имагтал бишыхан гол горхонуудай хажуугаар ногооржо харагдадаг байгаа.

Оройдоол арбаад жэлэй урда тээ иимэ байгаа. Ажамидаралай эшэ үндэhэн болохшо уhан тухай туркменүүд хэдэн зуун жэлдэ hанан бодожо ябадаг байhан юм. «Уhан алтанhаа үнэтэй», «уhалагдаад лэ байхадаа газар үрэжэлтэй байдаг» гэhэн туркмен домог үгэнүүд бии юм.

Закаспийска областиин (мүнөөнэй Туркмениин) тарилгын талмай 1913 ондо 300 мянга гаран гектар байhан юм. Гэхэтэй хамта энэ хизаар нютагта 5 миллион гектар газар уhалжа, хлопок, оpooho таряа, овощ, үрэ жэмэс тарижа болохо байгаа.

Туркменүүд ехэ уhан тухай өөрынгөө хүсэл эрмэлзэлгые гансаараа бэелүүлжэ шадахагүй байгаа бшуу. Үндэhэ яhатанай холбоон, тэдэнэй экономическа нягта барисаан, харилсан туhалалсалга, эрдэм ухаагаа, хүсэтэ техникээ, ехэ мүнгэ зөөриеэ нэгэдүүлхэ шухала болоhон байна бшуу. Имагтал Агууехэ Октябриин социалис революциин илаhанай hүүлээр иимэ холбоо байгуулха аргатай болоо. Манай агууехэ орондо нэгэн ниитэ, хамтын түсэбөөр гуримшуулагдадаг социалис ажахые байгуулха, ниитын ажалые таатай зүбөөр хубаарилгые, байгаалиин баялигуудые Советскэ Союз дотор hуудаг бүхы хүн зоной аша туhада таарууgaар хэрэглэхэ арга боломжо имагтал Октябрь олгоhон байна бшуу.

Дунда Азида газар hайжаруулха зорилгоор мүнгэ hомолхо тухай 1918 оной майн 17-ной ленинскэ декрет Туркменистанда уhанай ажахые үрэ ехэтэйгээр эрхилхэ эхи табижа үгөө.

1954 ондо Каракумуудта түүхэдэ үзэгдөөгүй барилга эхилээ. Элhэн соогууд Аму-Дарьягай уhанай урдаха зам хэдэн зуун километртэ табиха хэрэгтэй болоhон байгаа. Энэ барилга үнэхөөрөөл бүгэдэ арадай барилга болоhон дээрэhээ, тэрэниие хани барисаанай барилга гэжэ зүб зүйтэйгөөр нэрлэhэн байха юм.

Аму-Дарьяhаа Мургава хүрэтэр каналай 400 километр утатай түрүүшын ээлжээн табан жэлэй турша соо малтагдаа. Мургаваhаа Тедженскэ оазис хүрэтэрхи 140 километр утатай хоёрдохи ээлжээн долоон hарын, Ашхабад хүрэтэрхи 257 километр утатай гурбадахи ээлжээн 8 hарын турша соо малтагдаа. Долоон жэлэй турша соо 800 километртэ канал малтагдаа! Барилгашадай хойноhоо хүлеэгдэдэг уhан урдан салгидаа.

Каракум-мүрэнэй үбэлэй урасхаалай уhые суглуулхын тулада зүүн-урдахи губи талын тэг дунда республика доторхи эгээн томо Хаузханска сөөрэм эгээн томо Хаузханска сөөрэм байгуулагдажа, тэрээн соо мүнөө 650 миллион кубометр уhан суглуулагданхай. Ашхабад шадар хоёр хэмэл далай байгуулагдаа. 500 миллион кубометр уhа багтааха баhа нэгэ Копет-Дагска сөөрэм Геок-Тепе шадар малтагдажа шадар малтагдажа байнхай.

Канал дээрэ хэдэн зуун томо гидротехническэ түхеэрэлгэнүүд, бүлүүрдэлгын станцинууд, хүүргэнүүд баригданхай.

Туркмениин газар сэсэглэн hалбараа, туркмен ажалшад золтой хубитайгаар ажаhуудаг болоо гэжэ сэхэ руунь хэлэхээр байна. Энээндэ сүлөөтэ хүнүүдэй ажалай үрэ болохшо канал бага бэшэ үүргэ дүүргээ.

Парти ба правительство барилгашадай ажалые эрхимээр сэгнээ. Дээдэ хайрада хүртэhэн хүнүүдэй нэрэ агууехэ мүрэниие гараараа малтажа урадхуулhан коллективэй олон үндэhэтэнhөө бүридэдэг байhаниие гэршэлжэ үгэнэ.

Мүнөө республикын хуряажа абадаг бүхы түүхэй хлопогой 40 гаран процентнь канал шадар ургуулагдана. Ган гандуу байhан нёдондо жэлдэ каналай ашаар Туркменистанда үзэгдөөгүй ехэ—920 мянга гаран тонно хлопок ургуулагдаа. Республикын 50 жэлэй ойн гүйсэхэ 1974 ондо Туркменистанай хлопок ургуулагшад миллион үлүүтэй иимэ ургамал абахаар хараална.

Уhалагдадаг газарта хлопок, оpooho таряа, овощ, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые ургуулдаг. 10 гаран томо совхоз уhалагдадаг газарта байгуулагдаа. Промышленна аргаар мяха, hү, үндэгэ абаха хэдэн ажахые энэ табан жэлдэ байгуулхаар хараалагдаа.

Хонишод канал шадар уhаар хангагдаhан бэлшээринүүдые абаа.

Урдань хооhон губи тала байhан газараар гол мүрэнэй суднанууд ябана. Каналай 500 километртэнь суднанууд ябана бшуу.

Каракумска флотилиин 300 гаран судна хооhон губи талын гүн гүнзэгы руу барилгын материалнуудые, промышленна ба эдеэ хоолой зүйлнүүдые абаашана, хлопок, нooho, каракуль арhа, Каракумай бусад баялигуудые тэндэhээ асардаг байна. Удахагүй Ашхабад портовой город болохо.

Каракумска канал республикын географиие үндэhөөрнь хубилгаа. Тэрэнэй эрьенүүд дээрэ саадууд болон ногоон полинууд соо hургуулинуудтай, клубуудтай, магазинуудтай, водопроводтой, газтай, радио ба электрын хүсөөр хангагдаhан совхозно аятай зохид тосхонууд бии болоо.

Эсэстэнь канал хадаа Ашхабад, Безмеин болон Туркмениин бусад ехэ ба багашье hуурин газарнуудые ундаанай ба техническэ уhаар хүсэдөөр хангаа.

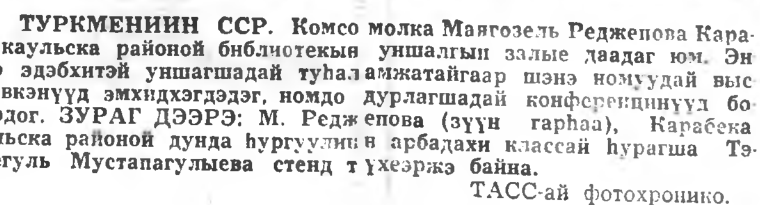
Экономистнуудай тоолоjо үзэhэнэй ёhoop канал барилгада, шэнэ газар ашаглалгада гаргашалагдаhан мүнгэ зөөри тэрэниие долоон жэлэй турша соо ашаглахада абтаhан продукциие худалдалгаар харюулагдаhан байна. Мүнөө тэрэ ашаг олзо үгэжэ эхилээ.

Туркмениин халуун хизаар нютагуудай Атрек мүрэн хүрэтэр Каракум-мүрэнэй хүрэжэ ошохо сагынь ойртоо.

И. РОГАЧЕВ,
ТАСС-ай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Каракумска каналай участогуудай нэгэндэ.
ТАСС-ай фотохронико.

ТУРКМЕНИИН ССР. Комсомолка Маягозель Реджепова Карабекаульска районой библиотекын уншалгын залые даадаг юм. Эндэ эдэбхитэй уншагшадай туhаламжатайгаар шэнэ номуудай выставкэнүүд эмхидхэгдэдэг, номдо дурлагшадай конференцинүүд болодог. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Реджепова (зүүн гарhаа), Карабекаульска районой дунда hургуулиин арбадахи классай hурагша Тэзегуль Мустапагулыева стенд түхеэржэ байна.
ТАСС-ай фотохронико.

ТОБШО МЭДЭЭНҮҮД

☆ 1925 ондо Туркмениин залуу республикын экономико угаа hула байгаа: дайханууд (таряашад) модон анзаhаар газараа хахалдаг, уhаар дуталдадаг (Туркмениин газарай 80 шахуу процентнь хооhон губи байгаа), промышленность хэдэн арбаад гар олзоборилгын предприятинуудhаа бүридэдэг байhан юм. Нэгэшье томо завод, нэгэшье томо фабрика байгаагүй.

☆ 1926 ондо Туркменистанай комсомолой II съезд болоо hэн. Тэрэнэй делегадууд республикые индустриализацилха асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

☆ Туркмениин баруун-хойто хубида Кара-Богаз-Гол гэжэ тохой бии юм. Энэ ехэ шэрүүн шанга нютаг. Оршон тойрон ундаанай уhан байдаггүй, нэгэшье модон ургадаггүй. Зүгөөр тохойн уhан промышленностьда шухала хэрэгтэй натриин, калиин, магниин дабhануудаар баян. Кара-Богаз-Голой эрьедэ химическэ комбинат баригдаа. Тэндэ элдэб үндэhэ яhанай эдир залуу хүбүүд, басагад: олонхинь туркменүүд, казахууд, ородууд, украинецууд, азербайджанууд, армянууд хүдэлдэг байгаа.

☆ Небит-Даг гэжэ нэрэтэй город республика дотор бии юм. Тэрэниие уршуулхада нефтиин хада гэhэн удхатай. Энэ городые, нефтиин олзоборилгонуудые залуушуул бодхон бариhан байна.

☆ Каракумска канал хооhон гоби соогуур 840 километртэ урдана. Мүнөө канал 250 шахуу мянган гектар газар уhалдаг. Каналай ашаар Туркмени орон дотороо хлопок ургуулгаар хоёрдохи республика болоо. Канал барилгада 32 үндэhэ яhатанай залуушуул хабаадаhан байна.

☆ Жэлэй турша соо 90 мянган кубометр силикатна бетон гаргаха хүсэтэй республика доторхи түрүүшын цехэй барилга Безмеинскэ барилгын материалнуудай ба конструкцинуудай комбинатта эхилээ.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

ПОЛИТИЧЕСКЭ ЕХЭ УДХА ШАНАРТАЙ АЙЛШАЛАЛГА

Кубын Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Революционно правительствын Премьер-Министр Фидель Кастро Русай Советскэ Союзда албан хэрэгээр ерэжэ, июлиин 5-да дүүргэhэн хани ёhоной айлшалалгын дүнгүүдые уласхоорондын олониитэ үндэрөөр сэгнэнэ. Ажаглагшадай hанамжын ёhоор, социализмын хүсэнүүдые бэхижүүлхын түлөө, эрхэ сүлөөтэй, бэеэ даанхай байдалтай болохые хүсэдэг бүхы арадуудай тэгшэ эрхын түлөө Советскэ Союз, Куба болон бусад социалис оронууд эдэбхитэйгээр тэмсэнэ, уласхоорондын оршондо ангиин шэнжэтэй социалис гадаадын политика ябуулна гэжэ политическэ ехэ удха шанартай энэ айлшалалга эли тодоор гэршэлэн харуулаа.

Хэнэйшье мэдэhээр, ондоо социальна байгуулалтатай оронуудтай харилсаа байгуулхадаа, Советскэ Союзай баримталдаг эбэй ёhоор зэргэ оршохо политика хадаа гүрэнүүд хоорондын арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхын тулада хүсэ хэрэглэхэ ябадалhаа арсаха гэhэн удхатай юм. Баруун оронуудтахи зарим буржуазна «теоретигүүд» энэ политикые эзэрхэг түримхэйшүүлдэ гартаа буу бариад эсэргүүсэн тэмсэхэ гэhэн гү, али харин дарлалтаhаа сүлөөрхые хүсэhэн арадуудай эрхэhээ арсаhан ябадал шэнгеэр тайлбарилха гэжэ hэдэдэг байха юм. Имэрхүү тобшололнуудай хэды үндэhэ баримтагүй, оройдоошье таарашагүй байhыень Советскэ Союзда Кастрын хэhэн айлшалалга ба тэрэнэй дүнгүүд үнэншэмөөр харуулhан байна.

Советскэ Союзай ябуулдаг политика хэлбэришэгүй, ангиин шэнжэтэй гэжэ мүнөө буржуазна хэблэл мэдэрхэ баатай болонхой. «Уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые hулаируулха талаар амжалтын туйлагдаад байбашье, Москва хадаа уласхоорондын байдалые ухаансар зүбөөр сэгнэнэ, империализмын түхэл шэнжэ тушаа сэхэ тодо хараа бодолтой гэжэ Кремльдэ болоhон уулзалга дээрэ Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ эли тодоор гэршэлнэ,—гээд Баруун Германиин «Кельнер штадт-анцайгер» газетэ бэшэнэ.—Москва хадаа урдынхидаал мэтэ Вьетнамай, арабуудай хэрэг, тэрэшэлэн колониализмын, шэнэ түхэлэй колониализмын али бүхы түхэл маягта эсэргүүгээр хэдэг бүхы түбинүүдэй арадуудай тэмсэлые хэлсээнгүйгөөр дэмжэдэг байна».

Фидель Кастрын энэ айлшалалга Латинн Америкын оронуудта, тодорхойлбол, Чилидэ, Перуда, Мексикэдэ илангаяа ехэ hонирхол үүсхэбэ. Кубын революциин илалта, мүн амгалан байгуулалтадаа Кубын туйлаhан амжалтанууд марксизм-ленинизмын үзэл сурталай бата хүсэтэй, пролетарска интернационализмын гол ёhонуудай нүлөө ехэтэй байhанай гайхамшаг hайхан гэршэ мүн болоно гэжэ Ленинэй орден барюулгын баяр ёhололой үедэ Фидель Кастрын хэлэhэн эдэ үгэнүүдые Чилиин газетэнүүд онсолон томоор барлаhан байха. Советскэ Союз али бүхы хүсэ шадалаараа Кубые саашадаашье дэмжэхэ байха гэжэ совет хүтэлбэрилэгшэдэй, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй өөрынь хэhэн найдуулгые Мексикын «Эксельсиор» газетэ тэмдэглэнэ.

Москвада болоhон совет-кубын хэлсээнүүдэй дүнгүүд марксизм-ленинизмын, социалис интернационализмын гол ёhонуудай үндэhэ hуури дээрэ социалис оронуудай, коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай жагсаалые улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ оруулагдаhан шухала хубита мүн болоно.

ДЭЭРМЭДЭХЫ ДАЙГАА ҺҮЖЭРӨӨҺӨӨР

«Шулуун үеын зуун жэлдэ» hөөргөө бусатарнь Вьетнамые Холбоото Штадууд бомбодохо байха гэжэ яhала мэдээжэ болоhон американ генерал Лимэй 1965 ондо hайрхадаг байгаа hэн. Тиихэдэ энэ мэдүүлгэ ямар бэ даа зэрлиг, hанаанда багташагүй шэнгеэр олохон хүнүүдтэ үзэгдөө бэлэй. Мүнөө энэ генералые дэмжэгшэд имэ бузар бузагай аашые бэелүүлхын тула үнэнтэ бэеэрээ оролдожо байнад. Вьетнамай Демократическа Республикын амгалан байhан городууд болон тосхонуудые Америкын авиаци жэрхэмшэгтэ зэрлиг муухайгаар бомбодожо байна. «Бомбонууд ба снарядууд гансашье хүүргэнүүдые, түмэр харгынууд болон складуудые үгы хэнэ бэшэ, мүн бүд нэхэдэг фабрикануудые, нүүрhэнэй шахтанууд болон бусад предприятинуудые үгы хэнэ» гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ гэршэлэн бэшэнэ.

Амин шухала барилганууд болохо уhанай хаалтанууд, эрьеын бэхилэлтэнүүд аймшагтай ехэ аюулда ороод байна. Һандарал тохёолдуулдаг үерэй аюулые усадхахын тулада, барайгар ургуулхаяа таарамжатай эрхэ байдал хангахын тулада эдэ хаалта, бэхилэлтэнүүдые Вьетнамай таряашад хэдэн зуун жэлдэ баридаг байhан юм. Тэдэниие hандаргабал, улад зондо үхэлтэ аюул тохёолдуулжа болохо бшуу. Америкын мэргэжэлтэдэй тооложо гаргаhанай ёhоор, энэл ушарта 15 миллион хүнүүдэй ажаhуудаг ороной туйлай ехэ районууд бүхыдөө уhанда абтаха байна.

Америкын сэрэгэйхидэй эдэ түсэбүүд айхабтар ехэ аюултай, бузар муухай ябадал болоно. Эгээл тиимэhээ президент Р. Никсонэй хэhэн hүүлшын пресс-конференци дээрэ уhанай хаалтанууд болон эрьеын бэхилэлтэнүүд бомбодогдоно гү гэжэ тэрээнhээ асууhан байгаа ха юм. Энээн тухай дэлхэйн хэблэлдэ олон мэдээсэлнүүдэй толилогдоhон дээрэhээ энэ асуудал табигдаа hэн. Эдэ мэдээсэлнүүд «зүб бэшэ» гэhэншүүгээр США-гай президент баталан хэлэhэн байха юм. Теэд уhанай хаалтанууд болон эрьеын бэхилэлтэнүүдтэ хаанаhаа бомбын хэдэн зуугаад нүхэнүүд бии болошоо гээшэб гэжэ президент тайлбарилжа үгөөгүй. Харин эдэ бомбонуудай тэhэрhэнhээ бии болоhон зэнхэгэр нүхэнүүдэй фото-зурагууд олохон оронуудай газетэнүүдтэ хэблэгдээ hэм шуу.

Вашингтоной хэлэhэн үгын хэhэн хэрэгэйнь хэды шэнээнээр алгасадаг байhан тухайнь ондоошье олохон баримтанууд гэршэлнэ. Урда Вьетнамhаа Америкын сэрэгүүдые гаргаха тушаа ехээр дэлгэрүүлэгдэдэг шаг шууяан США-гай Индохитадта хэдэг эзэрхэг түримхэй дайе хизаарлаха гэhэн удхатай бэшэ. Хэрбээ Вьетнамhаа hара бүри 10 мянган американ солдадууд гаргагдадаг hаа, Зүүн Урда Азиин бусад районуудта эдэ солдадууд бүри олошорhон байха. Һүүлэй үедэ Вьетнамтай хүршэ оронуудта 55.000 американ солдадууд байгаа hаа, мүнөө 115.000 хүнүүд болоторoo олошоронхой. Гансахан лэ Таиландда апрель hараhаа хойшо Америкын сэрэгүүд 25 мянган хүнүүдээр олон болоо. Вьетнамые бомбододог «В-52» түхэлэй бомбардировщигуудай тоо 45-hаа 200 хүрэтэрөө олошороо, харин нүгөөдэ түхэлэй бомбардировщигууд 560 байhанаа 1000 хүрэтэрөө олошороо.

Плендэ ороhон американ сэрэгшэдые «сүлөөлхын» тулада эдэ бүгэдэ хэгдэнэ гэжэ hүүлшынгээ пресс-конференци дээрэ президент Р. Никсон хэлээ hэн. Имэ баталамжын шал худал байhаниинь эли ааб даа. Энээниие «Вашингтон пост» газетэшье хүрэтэрөө мэдэрхэ баатай болоо бшуу.

Индохитадта боложо байгаа дайн дээрмэдэхы ехээр hүжэрөөжэ, эзэрхэг түримхэйшүүл hанаашалжа байhан сэрэгэйнгээ илалтые туйлажа шадахагүй. Холбоото Штадууд мухардашаhан энэ байдалhаа гараха гансахан лэ арга замтай. Энэ юун бэ гэхэдэ, үнэн зүб политическэ гуримшуулга хангаха зорилгоор ёhотойл бодото хэлсээнүүдые хэхэ зам мүн болоно.

ҺАЙН ЭХИН

Эб найрамдалые хүсэдэг бүхы хүнүүд Индиин ба Пакистанай дээдэ тушаалтанай хэhэн хэлсээнүүдэй дүнгүүдые үндэрөөр сэгнэнэ. Индиин Симла гэжэ городто hаяшаг Индиин премьер-министр Индира Ганди, Пакистанай президент З. А. Бхутто гэгшэд уулзажа, Урда Азида бата бэхи эб найрамдал тогтоохо хэрэгтэ hайн үндэhэ hуури табиба.

Симла городто хэлсээн баталагдаhан байна. Энэ хэлсээн хадаа Инди болон Пакистанай хоорондын харилсаануудые муудхаажа байhан хэдэн олон жэлэй харша хэрэгүүдтэ эсэс табиhан байха юм. Бэеэ даанхай байдалтай болоhон 25 жэлэй турша соо хоёр оронууд хоорондоо дүрбэ дахин зэбсэгтэ тулалдаа хэhэн байгаа. Һүүлшын тулалдааниинь хахад жэл урда тээ болоо hэн.

Симлада болоhон уулзалгын урда тээ элдэб эсын ёрото муу үгэ хүүрнүүд дэлгэрhэн юм. Индо-Пакистанай хэлсээнүүд имагтал мухардаха гү, али буруу hүрэлгөөр дүүрэхэ гэжэ байгаад баруун оронуудай буржуазна-хэблэл уридшалан таабаришалдаг байhан гэхэ. Энэ ушарта тусхай империалис бүлэгүүд бүмбэрсэг дэлхэйн энэ районнохи түгшүүрилтэй байдалые тэрэ хэбээрнь үлөөхэ дуратай байhан юм. Империалистнууд хадаа эзэрхэг түримхэй түсэбүүдээ бэелүүлхын тулада гүрэнүүд хоорондын тулалдаануудые таарамжатай ушар гэжэ ходоодоо хэрэглэдэг.

Хоёр оронуудые үшөөл холодуулан байгаа орёо асуудалнуудые шиидхэхэ зам дээрэ Симлада бодото алхам хэгдээ гэжэ Индиин ба Пакистанай арадуудай үнэн сэдьхэлтэ бүхы ханинар баясажа байна. Индиин ба Пакистанай правительствануд зүрилдөөнүүдтэ эсэс табиха, өөhэд хоорондоо таарамжатай хани ёhоной харилсаануудые хангахын тулада ажаллаха гэжэ шиидээ гээд Симлада баталагдаhан хэлсээн дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ. Өөhэдынгөө арадуудай hуудал байдал hайжаруулха гэhэн хойшолуулашагүй зорилгодо бүхы хүсэ шадалаа, арга нөөсэеэ зорюулхын тулада түбиингөө энэ хубида удаан саг соо эб найрамдал тогтоохо үг зорилго хоёр оронууд урдаа табина. Арсалдаата бүхы асуудалнуудые эбэй ёhоор шиидхэхэ, хүсэ хэрэглэхэ заналтаhаа арсаха, хоёр ороной хоорондохи уласхоорондын хилэhээ өөhэд өөhэдынгөө сэрэгүүдые холо болгохо гэжэ энэ хэлсээн хараална.

Инди Пакистан хоёрой хоорондо таатай hайн харилсаануудые hэргээн байгуулгада hаад хэхые hэдэдэг хүсэнүүд дэлхэй дээрэ үшөөл бии гэжэ мэдээжэ ааб даа. Тиимэhээ Симлада туйлагдаhан hайн энэ хэлсээн саашадаа таарамжатай алхамуудай ёhоор бодотоор бэелүүлэгдэхэнь угаа шухала байна. Гүрэнэй ажал ябуулагшадай болон Индиин, Пакистанай үргэн олониитын hанамжын ёhоор бодоод үзэхэдэ, хоёр оронууд Симлада байгуулагдаhан ехэ арга боломжонуудые бодото ажал хэрэг дээрэнь бэелүүлхээр бүрин шиидэнги байна.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

ОЛИМПИИН НААДАНАЙ УРДА ТЭЭ

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ түбэй стадион дээрэ спортивна гимнастикаар 1972 оной чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Эхэнэрнүүдэй дундаhаа Белоруссиин Гродно хотын 17-той hурагша Ольга Корбут гэгшэ дүн хамтадань 76,275 балл абажа, алтан медаляар шагнагдаба. Удаадахи упражненинүүдые гүйсэдхэhэн спортсменкэнүүд сооhоо дэлхэйн чемпионка Людмила Турищева 76,125 балл абажа, хоёрдохи hуури эзэлбэ.

Эрэшүүлэй дундаhаа Владимир хотын 20 наhатай студент Николай Андрианов дүн хамтадань 112,95 балл абажа, кубогта хүртэбэ. Үнгэрэгшэ жэлэй чемпион, Москвагай Виктор Клименко 111,95 балл абажа, хоёрдохи hуури эзэлбэ. Дэлхэйн экс-чемпион Михаил Воронин (111,925 балл) гурбадахи hуури эзэлээ.

* *

Аха дүү Знаменскинүүдэй шанда хүртэхын түлөө үнгэргэгдэhэн урилдаанда Югославиин Дане Корица, СССР-эй Рашид Шарафетдинов, Олег Райко гэгшэд эрхимлэжэ, дурасхаалта шангуудые абаба. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ түбэй стадион дээрэ 10 километрэй зайда урилдаhан Дане Корица гэгшэ зайгаа 29 минута 06 секунда соо гаталжа, түрүү hуури эзэлhэн байна. Табан километрэй, 1500 метрэй зайда урилдагшад соонhоо Ленинградай Рашид Шарафетдинов Олег Райко хоёр эрхимлэбэ.

***

«Эрхэ сүлөөгэй кубогта» хүртэхын түлөө Рио-де-Жанейро хотодо футболоор үнгэргэгдэжэ байгаа мүрысөөндэ СССР-эй суглуулагдамал командын футболистнууд түрүүшынгээ наадаанда Уругвайн суглуулагдамал командые 1:0 тоотойгоор шүүhэн байгаа. Харин хоёрдохи уулзалгадаа манай ороной футболистнууд Аргентинын футболистнуудта 0:1 тоотойгоор шүүгдэшөө. Мүнөөдөө хоёр очкотой болоод ябаhан СССР-эй суглуулагдамал команда хоёрдохи hуурида гаранхай. Манай суглуулагдамал командын футболистнууд хахад финальна наадаанда Португалиин футболистнуудта 0:1 тоотойгоор шүүгдэээ.

* * *

Футболоор залуушуулай дунда Европын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө үнгэргэгдэhэн наадаанда Чехословакиин залуушуулай команда СССР-эй суглуулагдамал командые 3:1 тоотойгоор шүүжэ, түрүүшынхеэ Европын чемпион болобо. Манай ороной суглуулагдамал командын футболистнууд мүнгэн медальда хүртөө.

***

Футболоор СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө эхилhэн наадаанда хоёр уулзалга үнгэргэгдэбэ. Эндэ Москвагай «Торпедо», ЦСКА командаанууд (0:0) тэнсэhэн, Москвагай «Спартак» Львовой «Карпаты» командые 2:0 тоотойгоор шүүhэн байна. Эдэнэр хоёрдохи уулзалгаа июлиин 28-да үнгэргэхэ болонхой.

* * *

Дэлхэй дээрэ рекорд тогтооhон, Европын чемпионка Фаина Мельник Мюнхендэ үнгэргэгдэхэ олимпиин наадаанда хабаадалсахаар бэеэ hорижо эхилhээр үнинэй юм. Һаяхан ороной «Динамо» бүлгэмэй түрүү hуури эзэлхэ мүрысөөндэ хабаадалсаhан Фаина Мельник 65 метр 42 сантиметртэ диск шэдэжэ, дэлхэйн шэнэ рекорд тогтооhон байгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дэлхэй дээрэ рекорд тогтооhон Фаина Мельник.

ТАСС-ай фотохронико.

УТЫН ЗАЙДА УРИЛДАХААР

Мюнхендэ эхилхэ олимпиин XX наадан үдэр хоногой үнгэрхэ тума дүтэ боложо байна. Мүнөө ороноймнай хүнгэн атледүүд хоорондоо мүрысэжэ, оронойнгоо, дэлхэйн шэнэ рекорднуудые тогтоожо, үетэн нүхэдөө баясуулна. Байгша оной июлиин 10-да Новгород хотодо ороноймнай эрхим урилдаашад холын зайда хоорондоо мүрысэхэнь. Энэ мүрысөөндэ манай республикын суглуулагдамал командын гэшүүд СССР-эй, РСФСР-эй түрүү hуури эзэлхэ урилдаанда хабаадалсахаар аян замдаа мордонхой.

Буряадай АССР-эй командын гэшүүд, СССР-эй спортын мастер, олимпиин наадаанай суглуулагдамал командын кандидат Владимир Цыренов, мастерта кандидадууд Федор Капустин, Рафис Якупов, Валерий Дарбанов гэгшэд энэ урилдаанда хабаадалсаха юм.

Республикын суглуулагдамал командын ахалагша тренерээр Владимир Балдаев баталагдажа, холын аян замда мордолсобо.

В. БАДМАЕВ.

Хуушанай нэгэ тосхондо...

Гүрэльбэ гэжэ хуушанай нэгэ тосхон Ивалгын голдо оршодог юм. Мүнөө тэндэ Буряадай хүдөө ажахын институдай hуралсалай ажахын отделени түбхинэнхэй.

Мүнөө эндэ байрын гэр, ниитын бани, столово шэнээр баригдажа, ашаглалгада үгтөө. Мүн айлай газаагуурхи болбосон түхэлтэй болгогдожо, шэрой шохойhоо сэбэрлэгдэдэг, хабарай үедэ hөөг бургааhан, элдэб янзын модон hуулгагдадаг. Гансахан энэ жэлэй хабар хэдэн мянга гаран модон таригдаба. Тиихэдэ хуушарhан харша, хашарёонууд, гэр байранууд сэлбэн заhагдаа.

Тобшоор хэлэхэдэ, Гүрэльбэ гэжэ хуушанай тосхон мүнөө танигдашагүй болоторoo шэнэлэн хубилгагдажа байнхай.

П. ВАСИЛЬЕВ.

ЭЛДЭБ ҺОНИН

БОРОО ЯМАР СЭНТЭЙБ?

Токиодо сагай уларил шэнжэлэгшэдэй ажалай түлөөhэ олгохо шэнэ гурим тогтоогдобо. Мүнөө тэрэнэй хүдэлмэрилэгшэд сагай уларил тухай уридшалан гаргаhан мэдээнэйнь зүб байбал, үдэр үдэрэйнгөө салин бүлтыень абаха. Хэрбээ мэдээсэлэйнь 50 процент зүб тараа hаань салингайнгаа хахадыень, мүн агаарай байдал наратай сэлмэг байха гэжэ уридшалан мэдээсээд, бороогой ороо hаань салин хүлhэн огто үгтэхэгүй юм ха.

НЭГЭ БҮЛЫН ҺУРГУУЛИ

Гана ороной 60 наhатай Кафи Онанин Клютсе гэгшэ тэрээндэ мүнгэн сангай туhаламжа үзүүлхэ тухай гүйлтатайгаар правительствада хандаhань байгаа. Ушарынь юуб гэбэл, Клютсе болбол өөрынгөө 23 hамганай түрэhэн хэдэн зуугаад үхибүүдэй эсэгэ юм ха. Тиигээд тэрэ олон үхибүүдээ hургаха өөрын гэр бүлын hургуули нээхэ hанаатай гэнэ.

ҮХЭРЭЙ ТҮЛӨӨ ҮҺӨӨ

Непалда Индидэл адли, үхэр хадаа нангин мал юм гэжэ индусууд тоолодог. Харгы дээрэ оhол гаргажа, үхэр дайражархиhан машинын жолоошон 14 жэл соо түрмэдэ hуухаар шиидхэгдэдэг хуулитай. Бурхан зайлуул тиимэл оhол бү дайралдаг лэ. Заримдаа тиимэ гэм гаргагшые хуули бусаар сүүдлэдэг ушар тохёолдодогшье. Нэгэ мусульманай үхэр алажархиhыень тодоруулhан бүлэг индусууд мусульмануудай хоёр тосхон галдажархиhан, тэндэнь табн гаран хүн наhа бараhан байха юм.

(«Азия и Америка сегодня») гэжэ журналhаа.

УЛААН-БААТАР

Ази, Африкын эхэнэрнүүдэй конференци

ТАСС

Ази, Африкын эхэнэрнүүдэй хоёрдохи конференци энэ оной августын 14-hөө 19 хүрэтэр Монголой Арадай Республикын ниислэл хотодо болохо байна. Энэ конференцидэ ОСНАА-гай 75 национальна организацинуудай болон эхэнэрнүүдэй бусад демократическа организацинуудай түлөөлэгшэд хабаадалсаха юм.

Июлиин 7-до эндэ болоhон пресс-конференци дээрэ энээн тухай соносхогдоhон байгаа.

АФГАНИСТАН. Кабулаhаа 150 километр зайда, Джелалабадай талада гүрэнэй «Гази абад» гэжэ фермэ оршодог юм. Энэ оньhожоруулагдаhан ажахы юм. Һаяхан хон жэл байhан энэ газарта мүнөө цитрусова ургамалнуудай плантацинууд нэмжыдэг, ажахын барилганууд болон байрын гэрнүүд олоороо урган бодоо.

Совет мэргэжэлтэд фермые эмхидхэлгэдэ ехэ туhа хүргэhэн. Тэдэнэй туhаламжаар уhалууриин системэ баригдажа, сүл губи газар ундалуулагдадаг болоо. Совет мэргэжэлтэд афганайхидта дүй дүршэлөө дамжуулан үгөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совет агроном З. Рахматулаев (зүүн гарhаа) фермын питомник соо афган нүхэдтэйгөө хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ХИЛЫН СААНАҺАА — телефон, телеграф, радио

НЬЮ-ЙОРК.

ШАНГА БАЙЛДААНУУД БОЛОНО

ТАСС

Куангчин провинциальна түбhөө урдуур километр хахадта байдаг Лаванг гэжэ багашаг тосхон шадар танкнуудые хэрэглэhэн шанга тулалдаанууд болоно. Сүлөөлэлгын хүсэнүүд хотын урда захаар сүмэрэн ороhон дайсанай подразделенинүүдтэ эсэргүү добтолгонуудые хэбэ. Энэ провинци худар добтолон ороhон сайгон сэрэгүүдэй гол бүлэглэлнүүд Куангчиhаа урдуур хэдэхэн километртэ байдаг № 1 харгы дээрэ, хотоhоо зүүгээрхи далайн эрьеын элhэн добуунууд дээрэ зогсоогдобо. Эндэхи патриодууд сүлөөлэгдэhэн нютагуудай дүрбэлжэн метр бүхэниие өгэршэгүй нэтэрүүгээр хамгаална. НВСО-гой артиллери Куангчиhаа, тэрэнэй урдуурхи бэхилэгдэмэл пунктнуудhаа дайсаниие буудана.

Куангчиhаа зүүн-хойгуурхи Урда-Хитадай далайн эрье шадар болоhон танкова подразделенинүүдэй хабаадалгатай байлдаанууд тухай, дайсанай десантын дабшалтые тэндэхи сүлөөлэлгын хүсэнүүдэй hаатуулhан тухай Америкын информационно агентствэнүүд мэдээсэбэ.

ВАШИНГТОН

Конгрессменүүд КНР-hээ бусаа

ТАСС

Түлөөлэгшэдэй палатадахи, демократическа партиин ударидагша Х. Боггс, республиканецуудай ударидагша Дж. Форд гэгшэд 10 хоногто КНР-тэ аяншалhанай hүүлээр Холбоото Штадуудтаа бусажа ерэбэ. Эдэнэр КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьер Чжоу Эньлайн уряалаар ошоhон байна.

Х. Боггс, Дж. Форд Эндрюсэй авиабазада самолёдhоо буумсаараа США-гай президенттэй телефоноор хөөрэлдөө.

ХАНОЙ

ХАНОЙЕ БОМБОДОЛГЫН ТОДОРХОЙ БАРИМТАНУУД

ТАСС

Июлиин 4-дэ Ханой хотые американ авиациин добтолhоной хойшолонгууд тухай мэдээнүүд июлиин 7-до эндэ тунхаглагдаа. Энэ үдэр американ самолёдууд гуша дахин добтолоо. Хотын ба тэрэнэй оршон тойронхи 19 пункт зэрлиг бүдүүлигээр бомбодогдоhон ба буудагдаhан байна.

Ханой шадархи Донгань, Тылием, Тханьчи, Зялам гэжэ уезднүүд худар 4 ракетэ табигдаа.

Энэ бомбодолго ба буудалгаhаа уламжалан Ханойдо 80 хүн, эхэнэрнүүд, үбгэд хүгшэд ба үхибүүд алуулhан, шархатаhан байна. Американ авиаци «Мартын 8» гэжэ текстильнэ фабрикын хамтын байрые, политехническэ институдые, городой байрын гэрнүүдые бомбодоо.

ПНОМПЕНЬ

КАМБОДЖОДОХИ ТУЛАЛДААНУУД

ТАСС

Камбоджын ниислэлые Такео провинциин түбтэй холбодог хоёрдохи харгы дээрэхи бэхилэгдэмэл хоёр пунктые Пномпениин сэрэгэй частьнууд орхижо гараха баатай болоо.

Пномпеньдэхи сэрэгэй командованиин түлөөлэгшэдэй мэдэрhэнэй ёhоор, Камбоджын ниислэлhээ урдуур ба зүүгээрхи байдал «тон шахардуу» байhаар.

Пномпеньдэ США сэрэгэй туhаламжа үзүүлжэ үргэлжэлhөөр. Июлиин 4-дэ олохон бронетранспортернууд эндэ асарагдаа. Нютагай газетэнүүдэй бэшэhэнэй ёhоор, Пномпень Сайгон хоёрой хоорондохи нэгэдэхи харгыгаар хэгдэдэг харилсаае hэргээхэ hэдэлгэ гаргажа байгаа сэрэгүүдтэ хүсэ нэмээхын тула эдэ машинанууд тусхайлан эльгээгдэhэн байна. Дурсагдагша харгы сүлөөлэлгын хүсэнүүдэй мэдэлдэ ороhон ороной зүүн-урда районууд соогуур гарадаг юм.

ВАШИНГТОН

М. Дебре Р. Никсонтэй уулзаба

ТАСС

США-гай президент Р. Никсон албанай хэрэгээр Холбоото Штадуудта ерээд байhан Франциин национальна оборонын министр М. Дебретэй Сан-Клементдэхи (Калифорни штат) өөрынгөө байрада уулзаба.

Сагаан байшанда болоhон пресс-конференци дээрэ энээн тухай соносхогдоо.

Хөөрэлдөөнэй удха тухай мэдээсэхэеэ Сагаан байшангай түлөөлэгшэ арсаба. М. Дебре Калифорнидо байдаг сэрэгэй түхеэрэлгэнүүдтэй газарнуудаар аяншалжа эхилээ гэжэ тэрэ түлөөлэгшэ тэмдэглээ.

БОНН

Шэнэ томилолгонууд

ТАСС

Оборонын министр байhан Г. Шмидтые ФРГ-гэй ажахын ба финансын министр болгон томилhон тухай соносхогдобо.

Транспортын, почтын ба телеграфай министр байhан Г. Лебер оборонын министээр томилогдоо.

Транспортын, почтын ба телеграфай министрэй уялгануудые гүйсэдхэхыень байрын барилга эрхилдэг министр Л. Лауриценда даалгагдаа.

Ажахын ба финансын министрэй тушаалhаа К. Шиллерэй бууhантай дашарамдуулан, ФРГ-гэй правительствада иимэ хубилалтанууд болобо.

Һүниин туршада ороhон бороо

Байгша оной июлиин 9—10-най hүни республика доторнай хаа хаанагүй хура бороо орожо үнгэрбэ. Энэ үе соо эгээл ехээр Гусиноозерскдо 16 миллиметр хүрэтэр шииг нойтон ороhон байна. Тиихэдэ Петропавловкада — 11, Тарбагатайда—7, Ивалгада—6, Ново-Селенгинск, Хяагтада — 5, Он... хойдо—4, Улаан-Үдэ, Кабанск, Турунтаево тосхондо 3 миллиметр хура бороон оробо. Мүн Загарайн Шэнэ Хүрбэ, Мухар Шэбэр, Удинск, Хүдэри-Сомон, Баргажанай адаг, Түнхэнэй нютагуудта хоёр миллиметр шииг нойтон ороhон байна. Захаминай Цакир тосхон, Хэжэнгын аймагта нэгэ миллиметр хура бороо ороhон.

Ороhон энэ бороо таряанай, сабшалангай ургасада яhала туhа хүргэhэн байна.

Б. ДУДАРЕВ,
Улаан-Үдын гидрометобсерваториин агрометеорологиин таhагай начальник.

Сагай уларил

Гидрометобсерваториин дээсэhэнэй ёhоор, мүнөөдэр республика доторнай бага зэргэ үүлэтэй байха. Республикын урда, Байгал шадарай ... магуудта бага зэргэ бороо орохо, аадарлаха. Зүүн-хойнохи зүгhөө 5—10, аадарай үедэ ... кундын 10—15 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. Улаан-Үдэ ... тодо hүниндөө 11—13, үдэртөө 26—28 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Хүмүүжүүлгэ ба эрилтэ»—түрүү бэшэг. «Мастернуудай мүрысөөн»—репортаж. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Эрэлхэг зориг»—А. Андохиновой очерк. «Залуу наhанай охин»—С. Богусловскиин корреспонденци. ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэдэй суглаанhаа тоосоон. Официальна таhаг.

Гурбадахи хуудаhанда. Партийна хүдэлмэрилэгшэдэй hургуули.—П. Котовой статья. Сибириин мүнөөнэй байдал, ерээдүй.—АПН-эй статья. Хилын саанахи hонин.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Уласхоорондын шэнжэлэл. Нютаг нютагай hонин. Спорт.

ЗЭНХИР ЭКРАН

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

16.00—орон доторхи hонин. 16.10—«Түүдэг» гэhэн hурагшадта зорюулагдаhан дамжуулга. 16.40 — литературна уншалга. 17.00 — «Ромео ба Джульета» гэhэн фильм-балет. 18.30—шатараар дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн наадан дамжуулагдаха.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

18.50—телепанорама. 19.10 — «Архидалга болон алкоголизмтай тэмсэл тухай шэнэ хуули» гэhэн дамжуулга. 19.25 —Хабаровскын хүгжэмтэ-комедиин театрай зүжэг. 21.25—«Факел» гэhэн залуушуулай программа. 22.05 — «Hooho хайшалалгада зорюулагдаhан дамжуулга. 22.35 — киноочерк. 22.55 — концерт.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

23.30 — «День без числа» гэhэн уран hайханай телевизионно фильм. 24.00—«Время» гэhэн hүүлэй hонинной программа. 00.30 — футболоор СССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн мүрысөөндэ Москвагай «Спартак» Тбилисиин «Динамо» командануудай хоорондо үнгэргэгдэhэн наадан харуулагдаха.

Манай адрес, телефонууд.

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-04493. Заказ № 1306.